

ເອກກະສານກ່ຽວກັບສັນຍາຂອງອົງການການຄ້າໂລກ
(World Trade Organization: WTO)

4

ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ (SPS)

ຊຸດເອກະສານກ່ຽວກັບສັນຍາຂອງ

ອົງການການຄ້າໂລກ

ສັນຍາຂອງ WTO ເປັນຜົນຖານດ້ານນິຕິກຳສຳລັບລະບົບການຄ້າສາກົນທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍຊາດການຄ້າສ່ວນໃຫຍ່ໃນໂລກ. ເອກະສານຊຸດນີ້ຖືກຈັດພິມເປັນປຶ້ມນ້ອຍເພື່ອເປັນບ່ອນອີງສຳລັບສັນຍາຂອງ WTO ສະເພາະໃດໜຶ່ງ. ປຶ້ມນ້ອຍແຕ່ລະຫຼັ້ມບັນຈຸເນື້ອໃນຂອງສັນຍາສະບັບໜຶ່ງ, ທີ່ມີການອະທິບາຍເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ອ່ານເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງສັນຍາ, ແລະ ຍັງຖືເປັນເອກະສານເພີ່ມເຕີມ.

ສັນຍາຕ່າງໆເປັນຜົນການເຈລະຈາການຄ້າໂລກໃນຮອບອຸຣູກວາຍ ຈາກປີ 1986-1994 ທີ່ຈັດໂດຍອົງການຄຸ້ມຄອງສັນຍາວ່າດ້ວຍພາສີ ແລະ ການຄ້າ (the General Agreement on Tariffs and Trade: GATT). ສະບັບຄົບຊຸດມີຊື່ວ່າ: *ປະມວນນິຕິກຳ - ຜົນໄດ້ຮັບດ້ານການເຈລະຈາການຄ້າຫຼາຍຝ່າຍໃນຮອບອຸຣູກວາຍ*. ເອກະສານຄົບຊຸດສະບັບນີ້ກວມເອົາສັນຍາ, ເອກະສານຄັດຕິດ, ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ ລວມທັງໝົດປະມານ 60 ສະບັບ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ລວມເອົາຂໍ້ຜູກພັນຂອງແຕ່ລະປະເທດທີ່ກ່ຽວກັບພາສີ ແລະ ການບໍລິການ. ຊຸດລວມຂອງສັນຍາແມ່ນກວມເອົາຂໍ້ຜູກພັນກວ່າ 20,000 ໜ້າທີ່ສາມາດຫາໄດ້ໃນສິ່ງພິມເຜີຍແຜ່ ຫຼັ້ມ 34 ຂອງ WTO, ແລະ ພ້ອມ CD-ROM, ໂດຍມີຊື່ວ່າ: *ໝາກຜົນຂອງຮອບອຸຣູກວາຍ*

ປຶ້ມນ້ອຍຫຼັ້ມນີ້ປະກອບມີພາກອະທິບາຍລວມກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງສັນຍາ. ເອກະສານສະບັບນີ້ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໂດຍແນໃສ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ກັບສັນຍາຕ່າງໆ, ແຕ່ເນື່ອງຈາກຄວາມສັບສົນຂອງນິຕິກຳ ແລະ ຍັງມີຫຼາຍດ້ານທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການທົດສອບໃນຄວາມເປັນຈິງ- ຕົວຢ່າງ ໃນຂັ້ນຕອນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂອງ WTO - ດັ່ງນັ້ນ, ການອະທິບາຍລວມບໍ່ສາມາດຖືເປັນການຕີຄວາມໝາຍດ້ານນິຕິກຳຂອງສັນຍາໄດ້.

ສິ່ງພິມເຜີຍແຜ່ອີກຢ່າງໜຶ່ງຂອງ WTO ຄື: *ຄູ່ມືແນະນຳກ່ຽວກັບສັນຍາຮອບອຸຣູກວາຍ* (ໄລຍະມ່ຽງນີ້ໄດ້ຮັບການພິມເຜີຍແຜ່ຮ່ວມລະຫວ່າງ WTO ແລະ Kluwer Law International) ເປັນເອກະສານອະທິບາຍຄົບຊຸດຂອງສັນຍາທັງໝົດ. ອີກຄູ່ມືແນະນຳຢ່າງອື່ນສຳລັບສັນຍາຄື: *ການຄ້າສູ່ອານາຄົດ*, ເປັນປຶ້ມຄູ່ມືແນະນຳແບບຫຼັ້ມນ້ອຍ

ແລະ ແບບເອເລັກໂຕຣນິກທີ່ແນະນຳກ່ຽວກັບວຽກງານຂອງ WTO ໃນທຸກດ້ານ ທີ່ສາມາດຫາໄດ້ໃນເວບໄຊຂອງ WTO: <http://www.wto.org>.

ໃນເອກະສານຊຸດນີ້ປະກອບມີຫຼາຍໆເຫຼັ້ມດັ່ງນີ້

(ຈັດລຽງຕາມລະບຽບທີ່ກຳນົດໃນສັນຍາຂອງ WTO):

1. ສັນຍາສ້າງຕັ້ງ WTO
2. ສັນຍາວ່າດ້ວຍພາສີ ແລະ ການຄ້າ ສະບັບ 1994 ແລະ 1947
3. ກະສິກຳ
4. ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດ
5. ແຜ່ນແຜ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ
6. ສິ່ງກົດຂວາງດ້ານເຕັກນິກຕໍ່ການຄ້າ
7. ມາດຕະການລົງທຶນທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ
8. ການຕ້ານການທຸ່ມຕະຫຼາດ
9. ການປະເມີນມູນຄ່າພາສີ
10. ການກວດກາກ່ອນການສົ່ງອອກ
11. ລະບຽບແຫຼ່ງກຳເນີດສິນຄ້າ
12. ຂັ້ນຕອນການອະນຸຍາດນຳເຂົ້າສິນຄ້າ
13. ມາດຕະການອຸດໜູນ ແລະ ມາດຕະການການຕອບໂຕ້
14. ການປົກປ້ອງຊີ້ວຄາວ
15. ການບໍລິການ
16. ສິດຊັບສິນທາງບັນຍາທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ
17. ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ
18. ການທົບທວນນະໂຍບາຍການຄ້າ
19. ການຄ້າດ້ານການບິນຝົນລະເຮືອນ
20. ການຈັດຊື້ຂອງລັດຖະບານ

ຕິດຕໍ່ອົງການການຄ້າໂລກ:

ສຳລັບສິ່ງພິມເສີຍແຜ່, ຕິດຕໍ່:

WTO Publications, World Trade Organization, Centre William Rappard, rue de Lausanne 154,
CH-1211 Geneve 21, Switzerland

Tel: (41 22) 739 52 08/739 53 08 Fax:(41 22) 739 57 92 e-mail: publications@wto.org

On-line bookshop: <http://www.wto.org/wto/publication/publicat.htm>

ສຳລັບຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ, ຕິດຕໍ່:

Information and Media Relations Division, World Trade Organization, Centre William Rappard, rue
deLausanne 154,

CH-1211 Genev 21, Switzerland

Tel: (41 22) 739 50 07 Fax: (41 22) 739 54 58 em-mail: enquiries@wto.org

Website: <http://www.wto.org>

ສາລະບານ

ຄຳນຳ.....	2
ໂຄງສ້າງພື້ນຖານຂອງສັນຍາອົງການການຄ້າໂລກ	3
ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ.....	3
ການທົບທວນນະໂຍ ບາຍດ້ານການຄ້າ.....	3
ພາກສະເໜີ.....	6
ສັນຍາວ່າດ້ວຍມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ	6
ຈຸດພິເສດສຳຄັນຂອງສັນຍາ	7
ການປົກປ້ອງ ຫຼື ລັດທິປົກປ້ອງ ?.....	7
ເຫດຜົນຂອງມາດຕະການ	8
ມາດຕະການສາກົນ.....	8
ການປັບເຂົ້າກັບເງື່ອນໄຂ	8
ມາດຕະການອີກທາງເລືອກອື່ນ	9
ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ.....	9
ຄວາມໂປ່ງໃສ.....	9

ຖາມ-ຕອບ.....	10
ເນື້ອໃນ:ສັນຍາວ່າດ້ວຍການນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດ.....	25

ຄຳຫຍໍ້

Codex	ຄະນະກຳມະການຮ່ວມກ່ຽວກັບມາດຕະຖານອາຫານ ຂອງອົງການອາຫານ ແລະ ການ ກະເສດ ແລະ ອົງການອະນາໄມໂລກ
FAO	ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ ຂອງສະຫະປະຊາຊາດ
GATT	ສັນຍາທົ່ວໄປວ່າດ້ວຍພາສີ ແລະ ການຄ້າ ທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 1947. ຄຳຫຍໍ້ນີ້ສາມາດ ໝາຍເຖິງ ປະມວນນິຕິກຳ ແລະ ອົງການ
GATT 1994	ສັນຍາທົ່ວໄປ ວ່າດ້ວຍພາສີ ແລະ ການຄ້າ ທີ່ປັບປຸງ ໃນປີ 1994 ເປັນສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງສັນຍາ WTO. GATT 1994 ກວມເອົາຕົ້ນສະບັບ ທີ່ຮູ້ກັນດີ ຄື GATT 1947
IPPC	ກອງເລຂາສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນພືດ ທີ່ຂຶ້ນກັບອົງການ ອາຫານ ແລະ ການກະເສດ
OIE	ອົງການສຸຂະພາບສັດສາກົນ
SPS	ມາດຕະການສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບພືດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນສັນຍາຂອງ WTO ວ່າດ້ວຍການ ນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບພືດ
TBT	ສິ່ງກົດຂວາງດ້ານເຕັກນິກຕໍ່ການຄ້າທີ່ນອນໃນສັນຍາວ່າດ້ວຍສິ່ງກົດຂວາງດ້ານເຕັກນິກ ຕໍ່ການ ຄ້າ. ອີງໃສ່ GATT ສະບັບກ່ອນ ກໍ່ໃຊ້ຊື່ຄືກັນ ທີ່ໝາຍເຖິງສັນຍາ TBT ສະບັບ ປີ “ 1979”
WHO	ອົງການອານາໄມໂລກ ຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ
WTO	ອົງການການຄ້າໂລກ ທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນວັນທີ 1 ມັງກອນ 1995 ໂດຍປ່ຽນແທນ GATT

ຄຳນຳ

ສັນຍາວ່າດ້ວຍມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ

ສັນຍາວ່າດ້ວຍການນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ (“ສັນຍາ SPS”) ທີ່ມີຜົນບັງ ຄັບໃຊ້ ພ້ອມກັບການສ້າງຕັ້ງ WTO ໃນວັນທີ 1 ມັງກອນ 1995, ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳໃຊ້ລະບຽບ ການກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສຸຂະພາບສັດ ແລະ ພືດ.

ປຶ້ມນ້ອຍເຫຼົ່ານີ້ເວົ້າກ່ຽວກັບສັນຍາ SPS ທີ່ປາກົດໃນບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍຂອງການເຈລະຈາການຄ້າ ຫຼາຍຝ່າຍໃນຮອບອຸຣຸກວາຍທີ່ໄດ້ລົງນາມໃນນະຄອນມາຣາເກັສ ວັນທີ 15 ເມສາ 1994. ສັນຍານີ້ ແລະ ສັນຍາອື່ນໆຖືກລະບຸໃນບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ ພ້ອມທັງສັນຍາລວມວ່າດ້ວຍພາສີ ແລະ ການຄ້າທີ່ໄດ້ປັບປຸງ (GATT 1994) ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງສັນຍາການສ້າງຕັ້ງອົງການການຄ້າໂລກ (WTO). WTO ໄດ້ປ່ຽນແທນ GATT ມາເປັນອົງການລວມສູນສຳລັບການຄ້າສາກົນ.

ກອງເລຂາ WTO ໄດ້ສ້າງປຶ້ມເຫຼົ່ານີ້ຂຶ້ນເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈແກ່ມວນຊົນກ່ຽວກັບສັນຍາ SPS. ໃນພາກທີໜຶ່ງ ເວົ້າກ່ຽວກັບຈຸດພິເສດສຳຄັນຂອງສັນຍາ; ພາກທີ 2 ເວົ້າເຖິງບັນດາຄຳຖາມທີ່ຖືກຍົກຂຶ້ນມາ ເລື້ອຍໆ; ແລະ ພາກທີ 3 ແມ່ນເນື້ອໃນນິຕິກຳຂອງສັນຍາ. ປຶ້ມເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ໄດ້ອອກເພື່ອຕີຄວາມໝາຍນິຕິກຳຂອງສັນຍາ.

ພຶດສະພາ 1998

ໂຄງສ້າງພື້ນຖານຂອງສັນຍາອົງການການຄ້າໂລກ

ຂອບໂຄງສ້າງທີ່ເປັນຮູບປະທຳ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ສຳລັບສອງຂົງເຂດໃຫຍ່ດ້ານການຄ້າຂອງສັນຍາອົງການການຄ້າໂລກ (WTO)- ດ້ານສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ- ມີ 3 ພາກທີ່ມີສ່ວນຄືກັນ ແຕ່ໃນລາຍລະອຽດແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ.

ໂດຍຫຍໍ້			
ໂຄງສ້າງພື້ນຖານຂອງສັນຍາ WTO			
	ສິນຄ້າ	ການບໍລິການ	ຊັບສິນທາງປັນຍາ
ຫລັກການພື້ນຖານ	GATT	GATS	TRIPS
ລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ	ສັນຍາກ່ຽວກັບການຄ້າດ້ານສິນ ຄ້າ ອື່ນໆ ແລະ ເອກະສານຄັດຕິດ	ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍກ່ຽວກັບ ການບໍລິການ	
ຂໍ້ຜູກພັນກ່ຽວກັບການເປີດຕະ ຫຼາດ	ຕາຕະລາງຂໍ້ຜູກພັນຂອງປະເທດ	ຕາຕະລາງຂໍ້ຜູກພັນຂອງປະ ເທດ (ແລະ ຂໍ້ຍົກເວັ້ນອານຸ ເຄາະ ຍິ່ງ MFN)	
ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ	ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ		
ຄວາມໂປ່ງໃສ	ການທົບທວນນະໂຍ ບາຍດ້ານການຄ້າ		

- ໂຄງສ້າງເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍຫຼັກການລວມ: ສັນຍາທົ່ວໄປວ່າດ້ວຍພາສີ ແລະ ການຄ້າ (GATT) (ສຳ ລັບສິນຄ້າ) ແລະ ສັນຍາທົ່ວໄປວ່າດ້ວຍການຄ້າດ້ານການບໍລິການ (GATS). (ສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດຊັບສິນທາງປັນຍາທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ (TRIPS) ກໍ່ລວມໃນກຸ່ມລາຍການນີ້ ເຖິງແມ່ນວ່າປະຈຸບັນສັນຍານີ້ບໍ່ທັນມີພາກສ່ວນເພີ່ມເຕີມ).
- ຫລັງຈາກນັ້ນແມ່ນ ສັນຍາເພີ່ມເຕີມ ແລະ ເອກະສານຄັດຕິດ ທີ່ເວົ້າກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂສຳຄັນຂອງຂະແໜງການ ຫຼື ບັນຫາສະເພາະ, ລາຍລະອຽດມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ສໍາລັບສິນຄ້າ (ພາຍໃຕ້ GATT)

ສໍາລັບການບໍລິການ (GATS ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ)

ກະສິກໍາ	ວິທີປະເມີນມູນຄ່າພາສີ	ການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານ
ລະບຽບການສາທາລະນະສຸກ ສໍາລັບກະສິກໍາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນອາຫານ (SPS)	ການກວດກາກ່ອນການຂົນສົ່ງລະບຽບແຫຼ່ງກໍາເນີດສິນຄ້າການອອກອະນຸຍາດນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ	ການຂົນສົ່ງທາງອາກາດການບໍລິການດ້ານການເງິນການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ
ແຜ່ນແຜ ແລະ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ	ມາດຕະການອຸດໜູນ ແລະ ມາດຕະການຕອບໂຕ້	ໂທລະຄົມມະນາຄົມ
ມາດຕະຖານຜະລິດຕະພັນ (TBT)	ມາດຕະການປົກປ້ອງຊີ້ວຄາວ	
ມາດຕະການລົງທຶນ		
ມາດຕະການຕ້ານການທຸ່ມຕະຫຼາດ		

- ພາກສຸດທ້າຍ, ແມ່ນຕາຕະລາງ (ຫຼື ລາຍການ) ຂໍ້ຜູກພັນຂອງແຕ່ລະປະເທດໃນລາຍລະອຽດ ແລະ ມີຄວາມຍາວໂດຍອະນຸຍາດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນ ຫຼື ການໃຫ້ບໍລິການຂອງຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າເຖິງຕະຫລາດຂອງຕົນ. ສໍາລັບ GATT ທົ່ວໄປແມ່ນຖືເອົາຮູບແບບການຜູກພັນອັດຕາພາສີສໍາລັບສິນຄ້າ ສົມທົບກັບການນໍາໃຊ້ພາສີ ແລະ ໂກຕ້າສໍາລັບບາງສິນຄ້າກະສິກໍາ. ສ່ວນ GATS ຂໍ້ຜູກພັນແມ່ນໝາຍເຖິງ ລະດັບທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ສະໜອງການບໍລິການຂອງຕ່າງປະເທດສາມາດເຂົ້າເຖິງຂະແໜງບໍລິການ ພາຍໃນໃດໜຶ່ງ, ແລະ ລວມມີລາຍການຂອງຂະແໜງບໍລິການທີ່ແຕ່ລະປະເທດລະບຸໄວ້ວ່າບໍ່ນໍາໃຊ້ ຫຼື ການຊາດທີ່ໄດ້ຮັບອານຸເຄາະຍິ່ງ MFN ພາຍໃຕ້ຫຼັກການການບໍ່ຈໍາແນກໃນການປະຕິບັດ.

ສ່ວນຫຼາຍຮອບເຈລະຈາອຸຣູກວາຍເວົ້າກ່ຽວກັບສອງພາກທໍາອິດ ເຊັ່ນ: ຫຼັກການທົ່ວໄປ ແລະ ຫຼັກ ການສໍາລັບຂະແໜງການສະເພາະ. ໃນຂະນະດຽວກັນ ການເຈລະຈາເປີດຕະຫຼາດມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ສໍາລັບສິນຄ້າອຸດສາຫະກໍາ. ຖ້າຫາກຫຼັກການໄດ້ຖືກກໍານົດ, ການເຈລະຈາສາມາດສືບຕໍ່ໃນຂໍ້ຜູກພັນສໍາລັບຂະແໜງຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ກະສິກໍາ ແລະ ການບໍລິການ. ການເຈລະຈາຫຼັງຈາກຮອບອຸຣູກວາຍສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ເນັ້ນໜັກໃສ່ຂໍ້ຜູກພັນເປີດຕະຫລາດ ຄື: ການບໍລິການດ້ານການເງິນ, ໂທລະຄົມພື້ນຖານ ແລະ ການຂົນສົ່ງທາງທະເລ (ພາຍໃຕ້ GATS) ແລະ ອຸປະກອນເຕັກໂນໂລຊີຂໍ້ມູນສື່ ສານ (ພາຍໃຕ້ GATT)

ສັນຍາທີ 3 ໃນຂົງເຂດດ້ານການຄ້າຂອງ WTO - ກ່ຽວກັບຊັບສິນທາງປັນຍາ- ຢູ່ໃນລະດັບຫຼັກການພື້ນຖານເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ກໍ່ມີບາງລາຍລະອຽດສໍາລັບຂະແໜງການສະເພາະ (ຕົວຢ່າງ ກ່ຽວກັບລິຂະສິດ, ສິດທິບັດ, ເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ, ສິ່ງຊື່ບອກດ້ານພູມສາດ) ຖືກລະບຸໄວ້ໃນສັນຍາດັ່ງກ່າວ. ລາຍລະອຽດອື່ນໆ ແມ່ນມາຈາກບັນດາສັນຍາສັນຍາ ແລະ ສັນຍາ ທີ່ບໍ່ນອນໃນສັນຍາຂອງ WTO.

ສັນຍາກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແລະ ການທົບທວນນະໂຍບາຍການຄ້າ ກໍ່ຖືເປັນພື້ນຖານໃນລະດັບ ຂອງຫຼັກການພື້ນຖານ.

ອົກປະການສໍາຄັນເຊັ່ນກັນ

ສັນຍາອົກຊຸດໜຶ່ງທີ່ບໍ່ໄດ້ລວມໃນແຜນວາດຂ້າງເທິງກໍມີຄວາມສໍາຄັນເຊັ່ນກັນ ຄື: ມີສອງສັນຍາ “ພະ ຫຸພາຄີ” ທີ່ບໍ່ລົງນາມໝົດທຸກສະມາຊິກ ຄື: ເຄື່ອງບິນພົນລະເຮືອນ, ການຈັດຊື້ຂອງລັດຖະບານ. (ເບື້ອງຕົ້ນມີຢູ່ 4 ສັນຍາ: ສັນຍາວ່າດ້ວຍຜະລິດຕະພັນນົມ ແລະ ຊື້ນົງວຄວາຍຖືກລົບລ້າງໃນທ້າຍ ປີ 1997).

ໂຄງສ້າງນິຕິກຳ

ຂອບດ້ານແນວຄວາມຄິດສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງວິທີທາງຈັດວາງເນື້ອໃນຂອງປະມວນນິຕິກຳ. **ສັນຍາມາຮາເກສວ່າດ້ວຍການສ້າງອົງການການຄ້າໂລກທີ່ສ້າງໄດ້ສ້າງພື້ນຖານດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ສະຖາບັນ. ຄັດ ຕິດກັບສັນຍານີ້ຍັງມີເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4 ຊຸດ ທີ່ມີຄວາມຍາວຫຼາຍກວ່າ.**

- **ເອກະສານຄັດຕິດ 1** ບັນຈຸລາຍລະອຽດສ່ວນໃຫຍ່ຂອງລະບຽບການ ແລະ ແບ່ງອອກເປັນສາມພາກ:
 - 1ກ, ບັນຈຸສັນຍາທົ່ວໄປວ່າດ້ວຍພາສີ ແລະ ການຄ້າສະບັບປັບປຸງ, ສັນຍາອື່ນໆທີ່ຄຸ້ມຄອງການຄ້າ ດ້ານສິນຄ້າ ແລະ ບົດບັນທຶກທີ່ຄັດຕິດກັບຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະສໍາລັບສິນຄ້າຂອງແຕ່ລະປະເທດໃຜມັນ;
 - 1ຂ ສັນຍາທົ່ວໄປວ່າດ້ວຍການຄ້າດ້ານການບໍລິການ, ມີເນື້ອໃນສໍາລັບຂະແໜງບໍລິການສະເພາະ ແລະ ຂໍ້ຜູກພັນສະເພາະຂອງແຕ່ລະປະເທດ ລວມທັງການຍົກເວັ້ນ; ແລະ
 - 1ຄ ສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດດ້ານຊັບສິນທາງບັນຍາທີ່ຕິດພັນກັບການຄ້າ.

ໂດຍລວມແລ້ວ ສັນຍາທີ່ກຳນົດໃນເອກະສານຄັດຕິດ 1 ແມ່ນໝາຍເຖິງສັນຍາວ່າດ້ວຍການຄ້າຫລາຍຝ່າຍ, ເນື່ອງຈາກສັນຍາເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ປະກອບມີພັນທະນະໂຍບາຍການຄ້າທີ່ສໍາຄັນ ຊຶ່ງທຸກປະເທດສະມາ ຊິກ WTO ໄດ້ຍອມຮັບ.

- **ເອກະສານຄັດຕິດ 2** ກຳນົດລະບຽບການ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ສໍາລັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ.
- **ເອກະສານຄັດຕິດ 3** ກຳນົດການທົບທວນເປັນປະຈຳກ່ຽວກັບການພັດທະນາ ແລະ ທ່າອ່ຽງໃນນະໂຍ ບາຍການຄ້າໃນລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນ.
- **ເອກະສານຄັດຕິດ 4** ກວມເອົາ 4 ສັນຍາ “ພະຫຸພາຄີ” ນອນໃນຂອບຂອງ WTO ແຕ່ມີສະມາຊິກໃນຈຳນວນຈຳກັດ.

ສຸດທ້າຍ, ເນື້ອໃນເອກະສານມາຮາເກສກວມເອົາຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຖະແຫຼງການຈຳນວນໜຶ່ງກ່ຽວກັບຫຼາຍປະເດັນທີ່ກວ້າງຂວາງ ທີ່ຖືກຮັບຮອງ ພ້ອມກັບສັນຍາຂອງ WTO ເອງ.

ພາກສະເໜີ

ສັນຍາວ່າດ້ວຍມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພິດ

ບັນຫາ: ຮັບປະກັນແນວໃດວ່າຜູ້ບໍລິໂພກໃນປະເທດຂອງທ່ານມີອາຫານທີ່ປອດໄພແກ່ການຮັບປະທານ- “ປອດໄພ” ຕາມມາດຕະຖານທີ່ທ່ານຄິດວ່າເໝາະສົມ? ແລະ ໃນເວລາດຽວກັນຮັບປະກັນແນວໃດວ່າບັນດາລະບຽບການກ່ຽວກັບສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານທີ່ເຄັ່ງຄັດນັ້ນ ບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອ ປົກປ້ອງຜູ້ຜະລິດພາຍໃນ?

ສັນຍາວ່າດ້ວຍການນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພິດ ກຳນົດລະບຽບການພື້ນຖານສຳລັບມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງ ພິດ ແລະ ສັດ.

ສັນຍາອະນຸຍາດໃຫ້ບັນດາປະເທດກຳນົດມາດຕະຖານຂອງຕົນເອງ. ແຕ່ສັນຍາກໍໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າລະບຽບການຕ້ອງອີງໃສ່ຜົນຖານວິທະຍາສາດ, ນຳໃຊ້ໃນລະດັບທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການປົກປ້ອງຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ຫຼື ພືດ ເທົ່ານັ້ນ. ພ້ອມນັ້ນ, ລະບຽບການຕ້ອງບໍ່ມີການຈຳແນກໃນການປະຕິບັດ ແບບອັດທະຍາໄສ ແລະ ໄຮ້ເຫດຜົນລະຫວ່າງປະເທດທີ່ມີເງື່ອນໄຂຄືກັນ ຫຼື ຄ້າຍຄືກັນ.

ປະເທດສະມາຊິກໄດ້ຖືກຊຸກຍູ້ໃຫ້ນຳໃຊ້ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແຕ່ຢ່າງໃດກໍດີ ສະມາຊິກສາມາດນຳໃຊ້ມາດຕະການທີ່ມີລະດັບສູງກວ່າ ຖ້າມີເຫດຜົນດ້ານວິທະຍາສາດ. ສະມາຊິກສາມາດກຳນົດມາດຕະຖານທີ່ສູງກວ່າໂດຍອີງໃສ່ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ເໝາະສົມ ຂໍ້ຮຽງວ່າວິທີການມີຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ບໍ່ປະຕິບັດແບບອັດທະຍາໄສ.

ສັນຍາຍັງອະນຸຍາດໃຫ້ແຕ່ລະປະເທດນຳໃຊ້ມາດຕະຖານ ແລະ ວິທີການທີ່ແຕກຕ່າງໃນການກວດກາຜະລິດຕະພັນ.

ຈຸດພິເສດສຳຄັນຂອງສັນຍາ

ທຸກປະເທດນຳໃຊ້ມາດຕະການເພື່ອຮັບປະກັນອາຫານມີຄວາມປອດໄພສຳລັບຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ປ້ອງກັນການແຜ່ລະບາດຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດສັດ ແລະ ພືດ. ມາດຕະການສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບໄມພືດສາມາດນຳໃຊ້ໃນຫຼາຍຮູບແບບ ເຊັ່ນ: ກຳນົດເອົາແຕ່ຜະລິດຕະພັນທີ່ມາຈາກເຂດປອດພະຍາດ, ການກວດກາ, ການບຳບັດ ຫຼື ການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນສະເພາະ, ກຳນົດລະດັບອະນຸຍາດສູງສຸດສຳລັບສານຕົກຄ້າງຂອງຢາປາບສັດຕູພືດ ຫຼື ອະນຸມັດບາງທາດເພີ່ມນຳໃຊ້ໃນອາຫານ. ມາດຕະການສຸຂະພາບໄມ-sanitary (ສຸຂະພາບຂອງຄົນ ແລະ ສັດ) ແລະ ສຸຂະພາບໄມພືດ-phytosanitary (ສຸຂະພາບຂອງພືດ) ນຳໃຊ້ສຳລັບອາຫານທີ່ຜະລິດພາຍໃນ ຫຼື ພະຍາດສັດ ແລະ ພືດໃນທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນດຽວກັນກຳນົດໃຊ້ກັບຜະລິດຕະພັນທີ່ມາຈາກປະເທດອື່ນໆ.

ການປົກປ້ອງ ຫຼື ລັດທິປົກປ້ອງ ?

ມາດຕະການສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບໄມພືດ ອີງຕາມລັກສະນະໃນຕົວຂອງມັນຈະມີການຈຳກັດການຄ້າຢູ່ແລ້ວ. ທຸກລັດຖະບານຍອມຮັບວ່າການຈຳກັດດ້ານການຄ້າແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ການປ້ອງກັນສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ ລັດຖະບານບາງຄັ້ງຖືກກົດດັນໃຫ້ປະຕິບັດເກີນຄວາມຈຳເປັນໃນການປົກປ້ອງສຸຂະພາບ ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບໄມພືດມາເປັນເຄື່ອງມືປົກປ້ອງຜູ້ຜະລິດພາຍໃນຈາກການແຂ່ງຂັນດ້ານເສດຖະກິດ. ຄວາມກົດດັນນີ້ ມີທ່າເພີ່ມຂຶ້ນເນື່ອງຈາກສິ່ງກົດຂວາງອື່ນໆຕໍ່ການຄ້າໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກ ຜົນ ຂອງສັນຍາທີ່ໄດ້ມາຈາກຮອບເຈລະຈາອູຣູກກວາຍ. ການຈຳກັດດ້ານສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບໄມພືດ ທີ່ບໍ່ແມ່ນເຫດຜົນປົກປ້ອງສຸຂະພາບທີ່ແທ້ຈິງນັ້ນ ສາມາດເປັນເຄື່ອງມືທີ່ມີປະສິດທິຜົນທີ່ສຸດແກ່ ນັກປົກປ້ອງ ພ້ອມນັ້ນ ຍ້ອນຄວາມສັບສົນດ້ານເຕັກນິກເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຍຸ້ງຍາກທີ່ຈະຄົ້ນພົບ ແລະ ຕັ້ງຄຳຖາມພິສູດໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງຂອງການນຳໃຊ້ມາດຕະການໄດ້.

ສັນຍາກ່ຽວກັບມາດຕະການສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບໄມພືດ (SPS) ສ້າງຂຶ້ນຈາກລະບຽບການເກົ່າ ຂອງ GATT ເພື່ອຈຳກັດການນຳໃຊ້ມາດຕະການ SPS ແບບໄຮ້ເຫດຜົນເພື່ອຈຸດປະສົງປົກປ້ອງການຄ້າ. ເປົ້າຫມາຍ

ຜືນຖານຂອງສັນຍາແມ່ນເພື່ອຮັກສາສິດອະທິປະໄຕຂອງລັດຖະບານໃນການສະໜອງການປົກປ້ອງດ້ານສຸຂະພາບໃນລະດັບທີ່ເຫັນວ່າເຫາະສົມ ແຕ່ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າສິດດັ່ງກ່າວບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໄປໃນທາງທີ່ຜິດ ກໍຄືຮັບໃຊ້ຈຸດປະສົງຂອງນັກປົກປ້ອງ ຜ່ອມນັ້ນກໍຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດມີສິ່ງກົດຂວາງທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຕໍ່ການຄ້າສາກົນ.

ເຫດຜົນຂອງມາດຕະການ

ໃນຂະນະທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ລັດຖະບານສາມາດສະໜອງການປົກປ້ອງສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບໄມຟິດທີ່ເຫມາະສົມແລ້ວ ສັນຍາ SPS ຍັງໄດ້ຫລຸດຜ່ອນຄວາມອັດທະຍາໄສທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ໃນການຕັດສິນ ແລະ ຊຸກຍູ້ການຕັດສິນໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງ. ສັນຍາຍັງກຳນົດໃຫ້ມາດຕະການສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບໄມຟິດບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງອື່ນນອກຈາກຈຸດປະສົງໃນການຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບສັດ ແລະ ຜິດ. ໂດຍສະເພາະສັນຍາໄດ້ກຳນົດຢ່າງຊັດເຈນກ່ຽວກັບປັດໃຈຕ່າງໆທີ່ຕ້ອງພິຈາລະນາໃນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ເພື່ອປົກປ້ອງສຸຂະພາບຂອງຜິດ ແລະ ສັດ ມາດຕະການຕ້ອງອີງໃສ່ການວິໄຈ ແລະ ການປະເມີນເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ຂອງເປົ້າໝາຍ ແລະ ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງດ້ານວິທະຍາສາດ.

ມາດຕະຖານສາກົນ

ສັນຍາ SPS ໄດ້ຊຸກຍູ້ໃຫ້ລັດຖະບານສ້າງລະບຽບການ SPS ແຫ່ງຊາດ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນ. ຂະບວນການນີ້ ໝາຍເຖິງ “ການເຊື່ອມສານເປັນເອກະພາບ”. WTO ເອງຈະບໍ່ສ້າງມາດຕະຖານຂຶ້ນ. ແຕ່ຢ່າງໃດກໍດີ ສະມາຊິກ WTO (132 ໃນເວລານັ້ນ) ສ່ວນໃຫຍ່ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການສ້າງມາດຕະຖານເຫຼົ່ານີ້ໃນບັນດາອົງການມາດຕະຖານສາກົນອື່ນໆ. ມາດຕະຖານທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍນັກວິທະຍາສາດຊັ້ນນຳໃນວຽກງານ ແລະ ຊ່ຽວຊານລັດຖະບານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປົກປ້ອງສຸຂະພາບ ຕ້ອງມີການກວດສອບ ແລະ ທົບທວນໃນລະດັບສາກົນ.

ມາດຕະຖານສາກົນມັກຈະສູງກວ່າມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດໃນຫຼາຍປະເທດ ລວມທັງປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ, ແຕ່ສັນຍາ SPS ແມ່ນໄດ້ອະນຸມັດໃຫ້ລັດຖະບານຢ່າງຊັດເຈນໃນການເລືອກທີ່ຈະບໍ່ນຳໃຊ້ມາດຕະຖານສາກົນ. ແຕ່ຢ່າງໃດກໍດີ ຖ້າລະບຽບການຂອງຊາດມີການຈຳກັດການຄ້າທີ່ເຄັ່ງຂັດກວ່າມາດຕະຖານສາກົນ, ປະເທດດັ່ງກ່າວອາດຈະຖືກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ສະໜອງຄຳອະທິບາຍດ້ານວິທະຍາສາດຊື່ໃຫ້ເຫັນເຖິງມາດຕະຖານສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງບໍ່ສາມາດໃຫ້ການປົກປ້ອງສຸຂະພາບໃນລະດັບທີ່ເຂົາເຈົ້າເຫັນວ່າ ເຫມາະສົມ.

ການປັບເຂົ້າກັບເງື່ອນໄຂ

ເນື່ອງຈາກຄວາມແຕກຕ່າງດ້ານພູມອາກາດ, ສັດຕູຜິດ ແລະ ພະຍາດທີ່ມີຢູ່ ຫຼື ເງື່ອນໄຂດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ມັນອາດບໍ່ເຫມາະສົມສະເໝີໄປໃນການບັງຄັບໃຊ້ເງື່ອນໄຂສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບໄມຟິດແບບດຽວກັນກັບສິນຄ້າອາຫານ, ຜິດ ແລະ ສັດ ທີ່ມາຈາກປະເທດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ມາດຕະ ການ SPS ບາງຄັ້ງຈຶ່ງມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ຂຶ້ນກັບປະເທດທີ່ເປັນແຫຼ່ງກຳເນີດຂອງຜະລິດຕະພັນອາຫານ, ສັດ ແລະ ຜິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ບັນຫານີ້ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາໃນສັນຍາ SPS. ລັດຖະບານຕ້ອງຮັບຮູ້ເຂດປອດພະຍາດ ທີ່ອາດບໍ່ຖືກກຳນົດໂດຍຊາຍ

ແດນຂອງປະເທດ ແລະ ລັດຖະບານຕ້ອງໄດ້ປັບເງື່ອນໄຂໃຫ້ເໝາະສົມສໍາລັບຜະລິດຕະພັນດັ່ງກ່າວທີ່ມາຈາກເຂດນີ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ດີ ສັນຍາດັ່ງກ່າວໄດ້ກວດສອບການຈໍາແນກທີ່ໄຮ້ເຫດຜົນໃນການນໍາໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ ທີ່ເອື້ອອໍານວຍແກ່ຜູ້ຜະລິດພາຍໃນ ຫຼື ມີການຈໍາແນກລະຫວ່າງຜູ້ນໍາເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ.

ມາດຕະການອີກທາງເລືອກອື່ນ

ລະດັບຄວາມສ່ຽງທີ່ຍອມຮັບໄດ້ສາມາດບັນລຸໄດ້ໃນຫຼາຍໆ ທາງ. ໃນຫຼາຍທາງເລືອກດັ່ງກ່າວ- ແລະ ພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານທີ່ວ່າມາດຕະການນັ້ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ເສດຖະກິດ ແລະ ມີຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສັດ ແລະ ຜິດໃນລະດັບດຽວກັນ - ລັດຖະບານຕ້ອງເລືອກ *ມາດຕະການທີ່ບໍ່ເຂັ້ມງວດກວ່າ* ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍດ້ານສຸຂະພາບ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ຖ້າປະເທດອື່ນສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ນັ້ນຫາກມີລະດັບດຽວກັນໃນການປົກປ້ອງ, ມາດຕະການເຫຼົ່ານັ້ນຈະຕ້ອງຖືກຍອມຮັບວ່າ*ເທົ່າທຽມກັນ*. ການປະຕິບັດເຊັ່ນນີ້ຈະສາມາດຮັບປະກັນການປົກປ້ອງໄດ້ຖືກຮັກສາໄວ້ ພ້ອມດຽວກັນກໍ່ໄດ້ສະໜອງປະລິມານ ແລະ ປະເພດສິນຄ້າອາຫານມີຄວາມປອດໄພຕໍ່ຜູ້ບໍລິໂພກໃນລະດັບທີ່ຫຼາຍກວ່າ ແລະ ເປັນສິ່ງທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການສະໜອງວັດຖຸດິບທີ່ປອດໄພແກ່ຜູ້ຜະລິດ, ແລະ ຮັບປະກັນການແຂ່ງຂັນທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ດີກວ່າ.

ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ

ສັນຍາ SPS ໄດ້ເຮັດໃຫ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດມີ *ຄວາມໂປ່ງໃສ* ເພີ່ມຂຶ້ນ. ປະເທດສະມາຊິກຕ້ອງສ້າງມາດຕະການ SPS ບົນພື້ນຖານການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ແທ້ຈິງ ແລະ ຖ້າມີການຮຽກຮ້ອງຈະຕ້ອງມີການສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂຫຍັງທີ່ນໍາມາພິຈາລະນາ, ຂັ້ນຕອນການປະເມີນທີ່ນໍາໃຊ້ ແລະ ລະດັບຄວາມສ່ຽງທີ່ຍອມຮັບໄດ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ດີ ຫຼາຍໆ ປະເທດໄດ້ນໍາໃຊ້ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ໃນການຄຸ້ມຄອງຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ຜິດ, ສັນຍາ SPS ໄດ້ຊຸກຍູ້ໃຫ້ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ WTO ນໍາໃຊ້ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ເປັນລະບົບໃຫ້ກວ້າງຂວາງສໍາລັບທຸກຜະລິດຕະພັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຄວາມໂປ່ງໃສ

ລັດຖະບານຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງຕໍ່ປະເທດສະມາຊິກອື່ນກ່ຽວກັບມາດຕະການ SPS ທີ່ອອກ ຫຼື ປັບປຸງໃໝ່ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າ, ພ້ອມສ້າງຕັ້ງທ້ອງຖານ (ຈຸດສອບຖາມ) ເພື່ອຕອບຮັບການຮ້ອງຂໍຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ກ່ຽວກັບມາດຕະການໃໝ່ ຫຼື ທີ່ມີຢູ່ນັ້ນ. ພວກເຂົາຕ້ອງໄດ້ເປີດໃຫ້ມີການກວດສອບເພື່ອໃຫ້ເຫັນວ່າ ພວກເຂົານໍາໃຊ້ລະບຽບການດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສຸຂະພາບຂອງຜິດ ແລະ ສັດ ຄືແນວໃດ. ການປະສານງານດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການແລກປ່ຽນບົດຮຽນທີ່ເປັນລະບົບຂອງລັດຖະບານສະມາຊິກ WTO ໄດ້ສະໜອງ ພື້ນຖານອັນດີແກ່ການສ້າງມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ. ຄວາມໂປ່ງໃສຖືກປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ສາມາດປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ຄູ່ຄ້າຈາກລັດທິປ້ອງທີ່ແອບແຝງໂດຍ ນໍາໃຊ້ເງື່ອນໄຂດ້ານເຕັກນິກທີ່ບໍ່ຈໍາເປັນ.

ຄະນະກຳມະການສະເພາະໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນໃນ WTO ເພື່ອເປັນເວທີແກ່ການແລກປ່ຽນບົດຮຽນລະຫວ່າງ ລັດຖະບານສະມາຊິກໃນທຸກຂົງເຂດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສັນຍາ SPS . ຄະນະກຳມະ ການ SPS ມີໜ້າທີ່ທົບທວນຄວາມສອດຄ່ອງກັບສັນຍານີ້, ປຶກສາຫາລືບັນຫາທີ່ອາດຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າ ແລະ ສ້າງສາຍ ຝົວພັນທີ່ໃກ້ຊິດກັບອົງການຈັດຕັ້ງດ້ານເຕັກນິກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ໃນຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານການຄ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບມາດ ຕະການ SPS, ຂັ້ນຕອນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທົ່ວໄປຂອງອົງການການຄ້າໂລກຈະຖືກນຳໃຊ້ ພ້ອມທັງມີການຂໍຄຳ ແນະນຳຈາກຊ່ຽວຊານວິທະຍາສາດ ທີ່ເໝາະສົມ.

ຖາມ-ຕອບ

ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດແມ່ນຫຍັງ? ສັນຍາ SPS ໄດ້ກວມເອົາມາດຕະການປົກປັກຮັກສາສິ່ງ ແວດລ້ອມຂອງປະເທດ, ຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ, ສະຫວັດດີການຂອງສັດບໍ່?

ຕາມຈຸດປະສົງຂອງສັນຍາ SPS, ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ ໝາຍເຖິງທຸກມາດຕະການທີ່ນຳ ໃຊ້ ດັ່ງນີ້:

- ເພື່ອປົກປ້ອງຊີວິດຄົນ ຫຼື ສັດຈາກຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກທາດເພີ່ມ, ການປົນເປື້ອນ, ສານພິດ ຫຼື ອົງຄະທາດ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດພະຍາດໃນອາຫານຂອງພວກເຂົາ;
- ເພື່ອປົກປ້ອງຊີວິດຄົນຈາກ ພືດ ຫຼື ສັດ ທີ່ມີພະຍາດ;
- ເພື່ອປົກປ້ອງຊີວິດສັດ ຫຼື ພືດ ຈາກສັດຕູພືດ, ພະຍາດ ຫຼື ອົງຄະທາດທີ່ພາໃຫ້ເກີດພະຍາດ;
- ເພື່ອປ້ອງກັນ ຫຼື ຈຳກັດການສູນເສຍອື່ນໆໃນປະເທດຈາກການເຂົ້າມາ, ກໍ່ຕົວ ຫຼື ແຜ່ລະບາດຂອງສັດຕູພືດ.

ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດເຫຼົ່ານີ້ກວມເອົາການປະຕິບັດເພື່ອປົກປ້ອງສຸຂະພາບຂອງປາ ແລະ ສັດປ່າ ລວມທັງປາໄມ້ ແລະ ພືດປ່າ.

ມາດຕະການເພື່ອປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ (ນອກຈາກທີ່ໄດ້ລະບຸໃນຂ້າງເທິງ) ເພື່ອປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດຜູ້ບໍລິໂພກ ຫຼື ສະຫວັດດີການສັດ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ນອນໃນສັນຍາ SPS ນີ້. ບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ຖືກແກ້ໄຂໃນສັນຍາອື່ນຂອງ WTO (ເຊັ່ນ: ສັນຍາວ່າດ້ວຍສິ່ງກົດຂວາງດ້ານເຕັກນິກຕໍ່ການຄ້າ ຫຼື ມາດຕາ XX ຂອງ GATT 1994).

ລະບຽບການກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ພ້ອມທັງສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດຂອງປະເທດ ໃນເມື່ອກ່ອນ ບໍ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ກົດລະບຽບຂອງ GATT ບໍ່?

ແມ່ນແລ້ວ, ນັບແຕ່ ປີ 1948 ມາດຕະການຄວາມປອດໄພອາຫານແຫ່ງຊາດ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ ທີ່ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ລະບຽບການຂອງ GATT. ມາດຕາ I ຂອງ GATT¹ , ຫຼັກແບບຊາດໄດ້ຮັບ

¹ ສັນຍາ GATT ຕົ້ນສະບັບໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຮອບອູຣູກວາຍ ແລະ ຂອງ GATT ສະບັບປັບປຸງປີ 1994 ປະກອບເປັນພາກສ່ວນສຳຄັນຂອງສັນຍາ WTO. ລະບຽບການຂອງສັນຍາດັ່ງກ່າວໄດ້ສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ໃນຂົງເຂດທີ່ບໍ່

ອານຸເຄາະຍິ່ງ (MFN) ກຳນົດກ່ຽວກັບການບໍ່ຈຳແນກໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຜະລິດຕະພັນນຳເຂົ້າຈາກຜູ້ສະໜອງ ຕ່າງປະເທດທີ່ແຕກຕ່າງ, ແລະ ມາດຕາ III ໄດ້ກຳນົດວ່າຜະລິດຕະພັນ ນຳເຂົ້າຕ້ອງໄດ້ຮັບການປະ ຕິບັດທີ່ເອື້ອ ອຳນວຍບໍ່ໜ້ອຍກວ່າການປະຕິບັດຕໍ່ຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ພາຍໃຕ້ລະບຽບກົດ ຫມາຍຕ່າງໆທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການ ຈຳໜ່າຍສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ເຊັ່ນ: ລະບຽບການທີ່ນຳໃຊ້ຕໍ່ລະດັບຍອມ ຮັບຂອງສານຕົກຄ້າງຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ທາດ ເພີ່ມໃນອາຫານ ແລະ ນຳໃຊ້ຕໍ່ການຈຳກັດເພື່ອຈຸດ

ປະສົງສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ.

ລະບຽບການຂອງ GATT ຍັງປະກອບມີຂໍ້ຍົກເວັ້ນ (ມາດຕາ XX: ຂ) ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກມີມາດ ຕະການ “ທີ່ຈຳເປັນໃນການປົກປ້ອງຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ຫຼື ພືດ” ໄດ້ຖ້າຫາກມາດຕະການດັ່ງກ່າວບໍ່ມີ ການຈຳແນກທີ່ໄຮ້ເຫດຜົນລະຫວ່າງປະເທດຕ່າງໆ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂຄ້າຍຄືກັນ ແລະ ບໍ່ມີການຈຳກັດການຄ້າແບບເຊື່ອງ ຊ້ອນ. ເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງເພື່ອຄວາມຈຳເປັນໃນການປົກປ້ອງສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ຫຼື ພືດ, ລັດຖະບານສາມາດວາງ ເງື່ອນໄຂສຳລັບຜະລິດຕະພັນນຳເຂົ້າເຄັ່ງຄັດກວ່າຜະລິດຕະ ພັນທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດ.

ໃນຮອບເຈລະຈາການຄ້າຫຼາຍຝ່າຍໂຕກຽວ (1974-79) ໄດ້ເປີດສາກເຈລະຈາສັນຍາວ່າດ້ວຍສິ່ງກົດ ຂວາງດ້ານ ເຕັກນິກຕໍ່ການຄ້າ (ສັນຍາ TBT 1979 ຫຼື “ກົດລະຫັດມາດຕະຖານ”)². ເຖິງວ່າສັນຍານີ້ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວບໍ່ໄດ້ ສ້າງຂຶ້ນເພື່ອຄຸ້ມຄອງມາດຕະການ SPS, ແຕ່ໄດ້ກວມເອົາເງື່ອນໄຂດ້ານເຕັກນິກທີ່ມາຈາກມາດຕະການດ້ານຄວາມ ປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ, ລວມທັງລະດັບຈຳກັດສຳລັບສານຕົກຄ້າງຢາປາບ ສັດຕູພືດ, ເງື່ອນໄຂສຳລັບການກວດກາ ແລະ ສະຫລາກອາ ຫານ. ບັນດາລັດຖະບານທີ່ເປັນສະມາຊິກຂອງສັນຍາ TBT 1979 ໄດ້ຕົກລົງນຳໃຊ້ມາດຕະຖານສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ເຊັ່ນ: ສຳລັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານແມ່ນນຳ ໃຊ້ມາດຕະຖານທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ Codex) ຍົກເວັ້ນໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະປົກ ປ້ອງສຸຂະພາບ. ພວກເຂົາຍັງໄດ້ຕົກລົງໃນການແຈ້ງຕໍ່ປະເທດອື່ນໂດຍຜ່ານກອງເລຂາຂອງ GATT ກ່ຽວກັບ ທຸກລະບຽບການເຕັກນິກທີ່ບໍ່ໄດ້ອີງໃສ່ມາດຕະຖານສາກົນ. ສັນຍາ TBT 1979 ໄດ້ລວມເອົາລະບຽບການກ່ຽວ ກັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານການຄ້າທີ່ຈາກການນຳໃຊ້ຂໍ້ຈຳກັດກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ລະບຽບການດ້ານເຕັກນິກອື່ນໆ.

ມີຫຍັງໃໝ່ໃນສັນຍາ SPS ?

ຖືກປ່ຽນແທນ ດ້ວຍສັນຍາສະເພາະຂອງ WTO. ມາດຕະການຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບພືດ ຫຼື ສັດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ສັນຍາ SPS ຈະຖືກບັງຄັບໃຊ້ເໝືອກວ່າລະບຽບການ GATT 1994.

² ສັນຍາ TBT ປີ 1997 ໄດ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ໃນວັນທີ 1 ມັງກອນ 1980. ໃນທ້າຍປີ 1994, ບັນດາປະເທດທີ່ເປັນພາຄີ ໃນສັນ ຍາ TBT ສະບັບກ່ອນຖືກປ່ຽນແທນໂດຍສັນຍາ TBT ຂອງ WTO (ທີ່ບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ທຸກປະເທດສະມາຊິກ) ປະກອບມີ: ອາກຊັງຕີນາ (ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ສັດຕະຍາບັນ) ອິສຕລາລີ, ໂອຕຣິສ, ບລາຊິວ, ການາດາ, ຊີເລ, ສາທາລະນະລັດ ເຊັກ, ຊະໂລວັກ, ອີຍິບ, ປະຊາຄົມຢູໂລບ ແລະ ປະເທດສະມາຊິກ 12 ປະເທດ (ເບນຢຽມ, ແດນມາກ, ຝຣັ່ງ, ເຢຍລະ ມັນ, ກຣີກ, ໄອແລນ, ອິຕາລີ, ລຸກຊຳບວກ, ເນເທີແລນ, ປອກຕູການ, ສະເປນ, ອັງກິດ) ແຟງລັງ, ຮົງກົງ, ຮົງກາລີ, ອິນ ເດຍ, ອິນໂດເນເຊຍ, ອິສລາເອລ, ຍີ່ປຸ່ນ, ສາທາລະນະລັດເກົາຫລີ, ມາເລເຊຍ, ເມັກຊິກໂກ, ໂມໂລໂກ, ນິວຊີແລນ, ນໍ ເວ, ປາກົດສະຖານ, ຟິລິບປິນ, ຣູມານີ, ຣາວັນດາ, ສິງກະໂປ, ສະໂລເວເນຍ, ສະວິເດັນ, ສວິດເຊີແລນ, ລາຊະອານາຈັກ ໄທ, ຕູເວເຊຍ, ສະຫະລັດ ແລະ ຢູໂກສະລາເວຍ.

ຍ້ອນວ່າບັນດາມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດສາມາດຈຳກັດການຄ້າຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ, ລັດຖະບານສະມາຊິກຂອງ GATT ໄດ້ຍົກບັນຫາກ່ຽວກັບຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງມີລະບຽບການຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ມາດຕະການດັ່ງກ່າວ. ຈຸດປະສົງຂອງຮອບເຈລະຈາອຸຣູກວາຍ ທີ່ແນໃສ່ຫລຸດຜ່ອນ ສິ່ງກົດຂວາງອື່ນໆທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ຕໍ່ການຄ້າ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຄວາມກັງວົນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງນັກປົກປ້ອງເພີ່ມຂຶ້ນ.

ສັນຍາ SPS ແມ່ນແນໃສ່ປົກປ້ອງຫວ່າງທີ່ບໍ່ມີຊ້ອນນີ້. ສັນຍາໄດ້ກຳນົດສິດ ແລະ ພັນທະທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ລະອຽດກ່ຽວກັບມາດຕະການຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ພືດ ແລະ ສັດ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າ. ປະເທດສະມາຊິກສາມາດວາງເງື່ອນໄຂທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນໃນການປົກປ້ອງສຸຂະພາບເທົ່ານັ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກການວິທະຍາສາດ. ລັດຖະບານໜຶ່ງອາດສາມາດຕັ້ງຄຳຖາມພິສູດເງື່ອນໄຂດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດຂອງປະເທດອື່ນໂດຍອີງໃສ່ວ່າເງື່ອນໄຂນັ້ນບໍ່ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ຕາມຫຼັກວິທະຍາສາດ. ຂັ້ນຕອນ ແລະ ການຕັດສິນ ທີ່ນຳໃຊ້ໃນປະເທດໜຶ່ງໃນການປະເມີນ ຄວາມສ່ຽງຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງພືດ ຫຼື ສັດ ຕ້ອງສະໜອງແກ່ປະເທດອື່ນຕາມການຮ້ອງຂໍ. ລັດຖະບານຕ້ອງມີຄວາມສອດຄ່ອງໃນການຕັດສິນອາຫານທີ່ມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ຕໍ່ບັນຫາສຸຂະພາບຂອງພືດ ແລະ ສັດ.

ຈະຮູ້ໄດ້ແນວໃດ ວ່າມາດຕະການເປັນ SPS ຫຼື TBT? ແລະ ມັນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນແນວໃດ?

ຂອບເຂດ ຂອງສັນຍາມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ. ສັນຍາ SPS ລວມເອົາມາດຕະການທັງໝົດທີ່ມີຈຸດປະສົງເພື່ອປົກປ້ອງ:

- ສຸຂະພາບຂອງຄົນ ຫຼື ສັດ ຈາກຄວາມສ່ຽງທີ່ມາຈາກອາຫານ;
- ສຸຂະພາບຂອງຄົນຈາກພະຍາດທີ່ມາຈາກສັດ ຫຼື ພືດ;
- ສັດ ແລະ ພືດ ຈາກສັດຕູພືດ ຫຼື ພະຍາດ;

ໂດຍບໍ່ຈຳກັດວ່າມາດຕະການເຫຼົ່ານີ້ເປັນເງື່ອນໄຂດ້ານເຕັກນິກ ຫຼື ບໍ່.

ສັນຍາ TBT (ສິ່ງກົດຂວາງດ້ານເຕັກນິກຕໍ່ການຄ້າ) ລວມເອົາລະບຽບການດ້ານເຕັກນິກ, ມາດຕະຖານແບບສະໝັກໃຈ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ທີ່ຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງຕາມທີ່ກຳນົດ, ຍົກເວັ້ນມາດຕະການທີ່ເປັນມາດຕະການສຸຂານາໄມ ຫຼື ສຸຂານາໄມພືດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາ SPS. ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງເບິ່ງວ່າເປັນມາດຕະການທີ່ນອນໃນຂອບເຂດຂອງສັນຍາ TBT ຫຼືບໍ່, ແລ້ວຈຶ່ງເບິ່ງຕື່ມຈຸດປະສົງຂອງມາດຕະການ ທີ່ເປັນຈຸດຕັດສິນວ່າເປັນມາດຕະການທີ່ນອນໃນສັນຍາ SPS ຫຼືບໍ່.

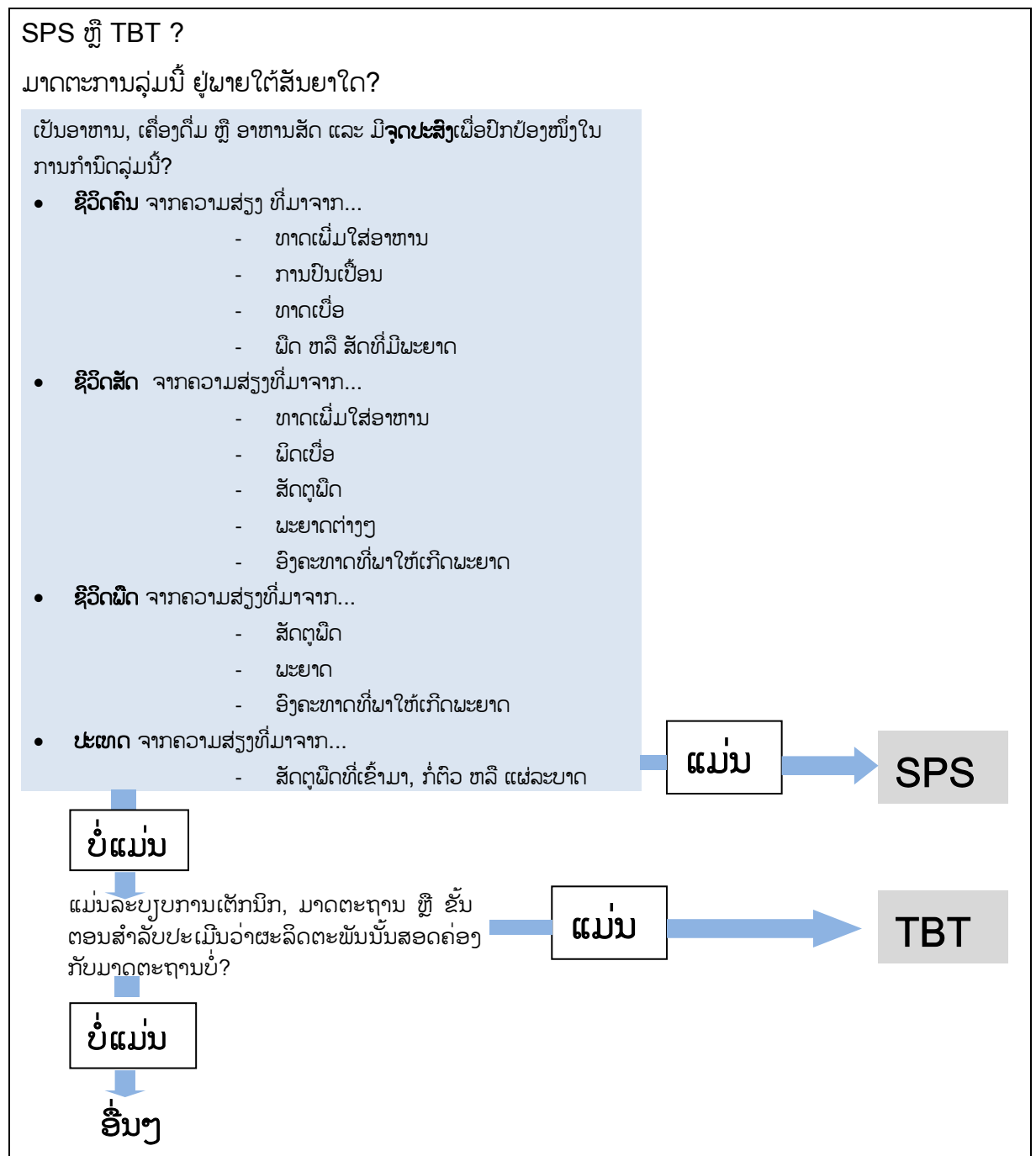
ມາດຕະການ TBT ສາມາດລວມທຸກບັນຫາ ຈາກຄວາມປອດໄພຂອງລົດ ຈົນເຖິງເຄື່ອງມືປະຢັດຜະລັງງານ, ຮູບຮ່າງຂອງກ່ອງອາຫານ. ຍົກບາງຕົວຢ່າງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ມາດຕະການ TBT ສາມາດເປັນການຈຳກັດດ້ານການຢາ, ຫຼື ສະຫລາກຂອງຢາສູບ. ມາດຕະການສ່ວນຫລາຍທີ່ກ່ຽວກັບການຄວບຄຸມພະຍາດຄົນ ແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ ສັນຍາ TBT, ຍົກເວັ້ນມັນກ່ຽວຂ້ອງກັບພະຍາດທີ່ ມາຈາກພືດ ຫຼື ສັດ (ເຊັ່ນ ພະຍາດຫມາວ້). ສຳລັບອາຫານ ເງື່ອນໄຂກ່ຽວກັບສະຫຼາກສ່ວນຫຼາຍ, ການຍິ້ງຍືນໂພຊະນາການ ແລະ ສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລະບຽບການດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ການຫຸ້ມຫໍ່ ເງື່ອນໄຂເຫຼົ່ານີ້ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວແມ່ນ ບໍ່ຖືເປັນມາດຕະການ SPS ແລະ ສະນັ້ນຈະເປັນມາດຕະການທີ່ນອນໃນສັນຍາ TBT.

ອີກດ້ານໜຶ່ງ, ອີງຕາມຄຳນິຍາມ, ລະບຽບການກ່ຽວກັບການປົນເປື້ອນດ້ານຈຸລິນຊີໃນອາຫານ ຫຼື ກຳນົດ ລະດັບອະນຸຍາດຂອງສານຕົກຄ້າງຂອງຢາປາບສັດຕູຜືດ ຫຼື ຢາປົວສັດ ຫຼື ກຳນົດກ່ຽວກັບທາດເຜີ້ມໃນອາຫານທີ່ ອະນຸຍາດ ແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ ສັນຍາ SPS. ເງື່ອນໄຂສຳລັບການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ສະຫຼາກ, ຖ້າກ່ຽວ ຂ້ອງກັບຄວາມປອດ ໄພຂອງອາຫານໂດຍກົງ ແມ່ນນອນໃນສັນຍາ SPS ເຊັ່ນກັນ.

ສອງສັນຍານີ້ ມີບັນດາອົງປະກອບທີ່ ຄືກັນ, ລວມທັງຜັນທະຜືນຖານສຳລັບການບໍ່ຈຳແນກໃນການປະຕິ

ບັດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ຄືກັນສຳລັບການແຈ້ງລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບຮ່າງມາດຕະການ ແລະ ການສ້າງຫ້ອງ ການຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ (“ຈຸດສອບຖາມ”). ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ ມີລະບຽບການສຳຄັນຫຼາຍໆຢ່າງມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ. ຍົກຕົວຢ່າງ ສັນຍາທັງສອງໄດ້ລະດົມໃຫ້ນຳໃຊ້ມາດຕະຖານສາກົນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ພາຍໃຕ້ສັນຍາ SPS ການຊີ້ແຈງທີ່ບໍ່ ນຳໃຊ້ມາດຕະຖານສາກົນສຳລັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ການປົກປ້ອງສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ຜືດ ແມ່ນ ເປັນຂໍ້ໂຕ້ຖຽງດ້ານວິທະຍາສາດທີ່ຕ້ອງອີງໃສ່ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ບໍ່ມີຊ່ອນຕໍ່ສຸຂະພາບ. ກົງກັນຂ້າມ ພາຍໃຕ້ ສັນຍາ TBT ລັດຖະບານສະມາຊິກ ອາດຈະຕັດ ສິນວ່າມາດຕະຖານສາກົນອາດບໍ່ເໝາະສົມດ້ວຍເຫດຜົນອື່ນ ລວມທັງປັດໃຈຜືນຖານທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ພູມສາດ.

ຜ່ອມນັ້ນ, ມາດຕະການ SPS ອາດຖືກວາງອອກສະເພາະລະດັບທີ່ຈຳເປັນເພື່ອປົກປ້ອງສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ຫຼື ພືດເທົ່ານັ້ນ ບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນດ້ານວິທະຍາສາດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ ລັດຖະບານອາດອອກລະບຽບ TBT ໃນເມື່ອຈຳເປັນໃນການບັນລຸຈຸດປະສົງ, ຄື: ຄວາມຫມັ້ນຄົງຂອງຊາດ ຫຼື ປ້ອງກັນການຫຼອກລວງ. ເນື່ອງຈາກຜັນທະ ທີ່ລັດຖະບານຍອມຮັບມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງສອງສັນຍາ ມັນມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ຈະຮູ້ວ່າມາດຕະການດັ່ງກ່າວແມ່ນ SPS ຫຼື TBT.



ຍົກຕົວຢ່າງ:

ປຸຍ

ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບເສດປຸຍຕົກຄ້າງທີ່ອະນຸຍາດໃນອາຫານ ແລະ ອາຫານສັດ → SPS

ຂໍ້ມູນຈຳເພາະສຳລັບການຮັບປະກັນ ການນຳໃຊ້ປຸຍ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ → TBT

ຂໍ້ມູນຈຳເພາະສຳລັບປ້ອງກັນຊາວນາຈາກອັນຕະລາຍທີ່ຈະເກີດຈາກການນຳໃຊ້ປຸຍ → TBT

ສະຫຼາກອາຫານ

ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານທີ່ຮັບອະນຸຍາດ; ຄຳເຕືອນດ້ານສຸຂະພາບ, ການນຳໃຊ້, ປະລິມານຮັບປະທານ → SPS

ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບທີ່ຕັ້ງຂອງສະຫລາກ, ຕົວຫນັງສື, ສ່ວນປະກອບໄພຊະນາການ, ຄຸນນະພາບ → TBT

ພາຊະນະບັນຈຸຂົນສົ່ງທັນຍາພິດ

ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການຝັນຢາຂ້າເຊື້ອ, ການອະເຊື້ອ ແລະ ອື່ນໆເພື່ອປ້ອງກັນການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ → SPS

ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບຂະໜາດ, ການກໍ່ສ້າງ/ ໂຄງສ້າງ, ການປະຕິບັດຢ່າງປອດໄພ → TBT

ຫມາກໄມ້

ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການບຳບັດຫມາກໄມ້ນຳເຂົ້າເພື່ອປ້ອງກັນການແຜ່ລະບາດຂອງສັດຕູພິດ → SPS

ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ, ການແປງລະດັບຄຸນນະພາບ ແລະ ສະຫລາກຂອງຫມາກໄມ້ນຳເຂົ້າ → TBT

ນ້ຳດື່ມໃນຂວດ: ຂໍ້ມູນຈຳເພາະສຳລັບຂວດນ້ຳ

ວັດສະດຸທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ເພາະປອດໄພຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ → SPS

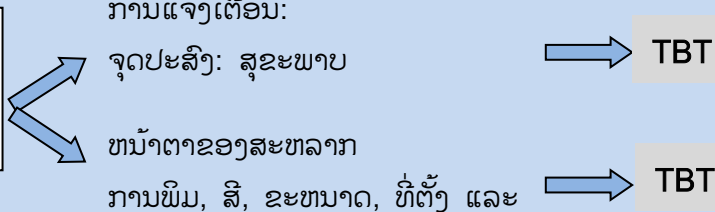
ເງື່ອນໄຂ: ບໍ່ມີສານຕົກຄ້າງຂອງນ້ຳຢາອະເຊື້ອ, ສະນັ້ນ ນ້ຳດື່ມບໍ່ມີສານບິນເບື້ອນ → SPS

ຂະໜາດທີ່ອະນຸຍາດ ເພື່ອຮັບປະກັນບໍລິມາດຂອງມາດຕະຖານ → TBT

ຮູບຮ່າງທີ່ອະນຸມັດເພື່ອອະນຸຍາດໃນການຕັ້ງຢອງກັນ ແລະ ວາງສະແດງໄດ້ → TBT

ອັນນີ້ແມ່ນຫຍັງ ?

ຄຳເຕືອນດ້ານສຸຂະພາບຂອງລັດຖະບານ:
ການສູບຢາສາມາດທຳລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບ
ຂອງທ່ານຢ່າງຮ້າຍແຮງ



ເປັນຫຍັງຈຶ່ງແມ່ນ TBT ແຕ່ບໍ່ແມ່ນ SPS?

ເນື່ອງຈາກຈຸດປະສົງຂອງສະຫຼາກ ແມ່ນເພື່ອສຸຂະພາບ - ແຕ່ບໍ່ໄດ້ເວົ້າກ່ຽວກັບອາຫານ

ສະຫຼຸບລວມ

ມາດຕະການ SPS ທົ່ວໄປແລ້ວແມ່ນປະຕິບັດ ກ່ຽວກັບ:

- ທາດເພີ່ມໃນອາຫານ ຫຼື ເຄື່ອງດື່ມ
- ການບິນເບື້ອນໃນອາຫານ ຫຼື ເຄື່ອງດື່ມ
- ທາດເບື້ອໃນອາຫານ ຫຼື ເຄື່ອງດື່ມ

- ເສດຕິກຄ້າງຂອງຢາປົວພະຍາດ ຫຼື ຢາປາບສັດຕູພືດໃນອາຫານ ຫຼື ເຄື່ອງດື່ມ
- ການຢັ້ງຢືນ : ຄວາມປອດໄພອາຫານ, ສຸຂະພາບຂອງສັດ ຫຼື ພືດ
- ວິທີການຜະລິດ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ
- ເງື່ອນໄຂສະຫລາກ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານໂດຍກົງ
- ການກັກກັນພືດ/ສັດ
- ການອອກຖະແຫຼງການກ່ຽວກັບເຂດປອດພະຍາດ ຫຼື ແມງໄມ້
- ການປ້ອງກັນການແຜ່ລະບາດ ພະຍາດ ຫຼື ສັດຕູພືດໄປຫາປະເທດໃດໜຶ່ງ
- ເງື່ອນໄຂສຸຂະພາບໄມອື່ນໆ ສໍາລັບນໍາເຂົ້າ (ເຊັ່ນ ການນໍາເຂົ້າ ແກັດໄມ້ ທີ່ໃຊ້ໃນການຂົນສົ່ງສັດ.)
- ອື່ນໆ

ມາດຕະການ TBT ທົ່ວໄປແລ້ວປະຕິບັດ ກ່ຽວກັບ:

- ສະຫຼາກອາຫານ, ເຄື່ອງດື່ມ ແລະ ຢາ
- ເງື່ອນໄຂດ້ານຄຸນນະພາບສໍາລັບອາຫານສົດ
- ເງື່ອນໄຂດ້ານການຫຸ້ມຫໍ່ສໍາລັບອາຫານສົດ
- ການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ສະຫຼາກສໍາລັບສານເຄມີອັນຕະລາຍ ແລະ ສານພິດ
- ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບ ເຄື່ອງໃຊ້ໄຟຟ້າ
- ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບໂທລະສັບບໍ່ມີສາຍ, ເຄື່ອງວິທະຍຸ ແລະ ອຸປະກອນ
- ສະຫລາກຂອງແຜ່ນແພ ແລະ ເຄື່ອງຕັດຫຍິບ
- ການກວດສອບລົດ ແລະ ສິນສ່ວນ
- ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບເຮືອ ແລະ ສິນສ່ວນ
- ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງເຄື່ອງຫລິ້ນເດັກນ້ອຍ
- ແລະ ອື່ນໆ

ລັດຖະບານ ແລະ ສາທາລະນະຊົນທີ່ສົນໃຈ ຈະຮູ້ແນວໃດວ່າແມ່ນໃຜເຮັດຫຍັງ ?

ບົດບັນຍັດກ່ຽວກັບຄວາມໂປ່ງໃສ ຂອງສັນຍາ SPS ໄດ້ອອກແບບມາເພື່ອຮັບປະກັນມາດຕະການທີ່ນໍາໃຊ້ໃນການປົກປ້ອງສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ ແມ່ນເປັນທີ່ຮູ້ຈັກແກ່ສາທາລະນະຊົນທີ່ສົນໃຈ ແລະ ຄູ່ຄ້າ. ສັນຍານີ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ລັດຖະບານຈັດພິມລະບຽບການກ່ຽວກັບສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບພືດ ແລະ ສະໜອງຕາມການສະເໜີຂອງລັດຖະບານອື່ນໃນການອະທິບາຍກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂສະເພາະຂອງ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ.

ລັດຖະບານສະມາຊິກຂອງ WTO ມີຈຸດສອບຖາມ (enquiry point) ເປັນຫ້ອງການທີ່ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງເພື່ອຕອບຄໍາຖາມ. ທຸກໆການຮ້ອງຂໍສໍາລັບຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບມາດຕະການ SPS. ຂໍ້ຮຽກຮ້ອງດັ່ງກ່າວ ອາດຈະຂໍສໍາເນົາລະບຽບການທີ່ອອກໃໝ່ ຫຼື ມີຢູ່ແລ້ວ, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງລະຫວ່າງ ສອງປະເທດ

ຫຼື ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນຂອງການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ. ທຸກຢ່າງທີ່ຜິວພັນກັບຈຸດສອບຖາມ ສາມາດຫາໄດ້ໃນຮູບແບບເອເລັກໂຕຼນິກຈາກເວບໄຊ WTO (<http://www.wto.org> “ ເອກກະສານອິນ ເຕີເນັດ”, ຕາມລະຫັດຊອກຄົ້ນ “ SPS/ENQ”).

ທຸກຄັ້ງ ທີ່ລັດຖະບານ ສ້າງລະບຽບການໃໝ່ (ຫຼື ດັດແປງ ລະບຽບການເກົ່າ) ທີ່ແຕກຕ່າງຈາກມາດຕະ ຖານສາກົນ ແລະ ອາດມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າ. ພວກເຂົາຕ້ອງແຈ້ງຕໍ່ກອງເລຂາ WTO ຈາກນັ້ນກອງເລຂາຈະເປັນຜູ້ແຈກຢາຍ ແຈ້ງການດັ່ງກ່າວຕໍ່ລັດຖະບານສະມາຊິກອື່ນໆ (ຫຼາຍກວ່າ 2600 ແຈ້ງການແຈກຢາຍໃນຍະເວລາ 7 ປີ ຂອງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສັນຍາ SPS ໃນເບື້ອງຕົ້ນ). ບັນດາແຈ້ງການມີໄວ້ ສໍາລັບຜູ້ທີ່ສົນໃຈ ແລະ ສາມາດຫາໄດ້ໃນ ເວບໄຊ WTO (ລະຫັດຊອກຄົ້ນ “G/SPS/N”). ອີກທາງເລືອກໜຶ່ງ ແຈ້ງການຍັງສາມາດຂໍໄດ້ຈາກຈຸດສອບຖາມ ຂອງປະເທດທີ່ສະເໜີມາດຕະການດັ່ງກ່າວ.

ລັດຖະບານຖືກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ສົ່ງແຈ້ງການກ່ອນໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບການໃໝ່ ແນໃສ່ໃຫ້ໂອ ກາດປະ ເທດຄູ່ຄ້າໄດ້ປະກອບຄໍາເຫັນ. ຄະນະກຳມະການ SPS ໄດ້ສ້າງຂໍ້ແນະນຳກ່ຽວກັບການປະຕິ ບັດສໍາລັບຄໍາເຫັນທີ່ ປະກອບ.

ໃນກໍລະນີຮີບດ່ວນ, ລັດຖະບານສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັນທີໂດຍບໍ່ມີການຫຼ້າຊ້າ ແຕ່ຕ້ອງແຈ້ງທັນທີຕໍ່ປະເທດ ສະມາຊິກອື່ນ ໂດຍຜ່ານກອງເລຂາຂອງ WTO ແລະ ຍັງຕ້ອງໄດ້ຝ່າຈາລະນາຄໍາເຫັນທີ່ສົ່ງມາຈາກປະເທດສະມາຊິກ ອື່ນໆ.

ສັນຍາ SPS ໄດ້ຈຳກັດລັດຖະບານໃນການສ້າງກົດໝາຍດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງພືດ ແລະ ສັດບໍ່? ລະບົບຂອງຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດຈະຖືກກຳນົດໂດຍ WTO ຫຼື ສະຖານບັນສາກົນອື່ນໆບໍ່?

ສັນຍາ SPS ຮັບຮູ້ຢ່າງຊັດເຈນກ່ຽວກັບສິດຂອງລັດຖະບານໃນການປະຕິບັດມາດຕະການປົກປ້ອງສຸຂະ ພາບ ຂອງຄົນ, ສັດ ແລະ ພືດ ໂດຍມາດຕະການເຫຼົ່ານັ້ນຕ້ອງອີງໃສ່ຜື້ນຖານວິທະຍາສາດ ແລະ ມີ ຄວາມຈຳເປັນໃນການ ປົກປ້ອງສຸຂະພາບ ປາສະຈາກການຈຳແນກທີ່ໄຮ້ເຫດຜົນຕໍ່ຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າຈາກຕ່າງປະເທດ. ເຊັ່ນດຽວກັນ, ລັດຖະບານຈະສືບຕໍ່ກຳນົດລະດັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ການປົກປ້ອງສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດໃນປະ ເທດຂອງເຂົາເຈົ້າ. WTO ຫຼື ອົງການມາດຕະຖານສາກົນອື່ນຈະບໍ່ດຳເນີນວຽກງານດັ່ງກ່າວ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ ສັນຍາ SPS ໄດ້ຊຸກຍູ້ໃຫ້ລັດຖະບານສະມາຊິກ “ ເຊື່ອມສານເປັນເອກະພາບ” ຫຼື ສ້າງ ມາດ ຕະການຂອງປະເທດ ໂດຍອີງໃສ່ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍອົງການ ຈັດຕັ້ງສາກົນອື່ນໆທີ່ສະມາຊິກ WTO ເຂົ້າຮ່ວມ. ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນເຫຼົ່ານີ້, ສໍາລັບ ຄວາມປອດໄພຂອງ ອາຫານ, ໝາຍເຖິງຄະນະກຳມະການຮ່ວມ (Codex) ຂອງອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO) ແລະ ຂອງ ອົງການອານາໄມໂລກ (WHO), ສໍາລັບສຸຂະພາບຂອງສັດ ແມ່ນອົງ ການສຸຂະພາບສັດໂລກ (OIE) ແລະ ສຸຂະພາບຂອງພືດ ແມ່ນກອງເລຂາຂອງສິນທີ່ສັນຍາວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນພືດສາກົນ (IPPC) ຂອງອົງການອາຫານ

ແລະ ການກະເສດ. ລັດຖະບານຂອງປະເທດສະມາ ຊິກໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນ ໃລຍະເວລາຍາວນານໃນວຽກງານ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນເຫຼົ່ານີ້ - ລວມທັງວຽກງານການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການກຳນົດດ້ານວິທະຍາສາດ ຜົນສະທ້ອນຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຢາປາບສັດຕູຜິດ, ການປົນເປື້ອນ ຫຼື ທາດເພີ່ມໃນອາຫານ; ຫຼື ຜົນກະທົບຂອງສັດຕູ ຜິດ ແລະ ພະຍາດ ຕໍ່ກັບສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ຜິດ. ວຽກງານຂອງບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງເຕັກນິກສາກົນເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນໄດ້ມີການ ກວດສອບ ແລະ ທົບທວນ ໃນລະດັບສາກົນ.

ສິ່ງໜຶ່ງທີ່ເປັນບັນຫາ ກໍຄືມາດຕະຖານສາກົນມັກຈະເຄິ່ງຂັດເກີນໄປທີ່ຫຼາຍປະເທດມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລະດັບຊາດ. ແຕ່ການຊຸກຍູ້ໃຫ້ນຳໃຊ້ມາດຕະຖານສາກົນບໍ່ໄດ້ຫມາຍວ່າເປັນຂີດ ຈຳກັດ ຫຼື ເພດານກົດກັນສຳລັບມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ. ຍ້ອນສະເພາະແຕ່ຄວາມແຕກຕ່າງຈາກມາດຕະຖານສາກົນ, ບໍ່ໄດ້ຖືວ່າ ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດລະເມີດສັນຍາ SPS. ຕາມຄວາມເປັນຈິງ ສັນຍາ SPS ອະນຸຍາດຢ່າງຊັດເຈນໃຫ້ ລັດຖະບານບັງຄັບໃຊ້ເງື່ອນໄຂທີ່ເຄິ່ງຂັດກວ່າມາດຕະຖານສາກົນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີລັດຖະບານທີ່ບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບ ການແຫ່ງຊາດທີ່ບໍ່ໄດ້ອີງໃສ່ມາດຕະຖານສາກົນ ອາດຖືກຮຽກໃຫ້ຊື່ ແຈ້ງເຫດຜົນກ່ຽວກັບມາດຕະຖານທີ່ສູງ ກວ່າຖ້າຫາກກໍ່ໃຫ້ເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານການຄ້າ. ການຊື່ແຈ້ງເຫດ ຜົນນັ້ນຕ້ອງໄດ້ອີງໃສ່ການວິເຄາະຫຼັກຖານ ວິທະຍາສາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການເຊື່ອມສານກັບມາດຕະຖານສາກົນດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານມີຄວາມໝາຍແນວໃດ? ຈະເຮັດໃຫ້ການ ປົກປ້ອງສຸຂະພາບມີລະດັບຫຼຸດຕໍ່າລົງບໍ່ ຖ້າຫາກການເຊື່ອມສານຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ?

ການເຊື່ອມສານກັບມາດຕະຖານສາກົນດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານຫມາຍເຖິງເງື່ອນໄຂທີ່ກຳນົດ ໃນລະດັບຊາດໃຫ້ອີງໃສ່ມາດຕະຖານ Codex³ ຂອງອົງການ FAO ແລະ WHO. ມາດຕະຖານ Codex ບໍ່ ແມ່ນ “ມາດຕະຖານທີ່ຕໍ່າສຸດ”. ມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວໄດ້ອີງໃສ່ການປະກອບສ່ວນຂອງນັກວິ ທະຍາສາດ ແລະ ຊ່ຽວຊານຊັ້ນນຳດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານແຫ່ງຊາດ. ຊ່ຽວຊານເຫຼົ່ານັ້ນແມ່ນຊ່ຽວຊານດຽວກັນກັບຊ່ຽວຊານ ຂອງລັດຖະບານທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການສ້າງມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານແຫ່ງຊາດ. ຍົກຕົວຢ່າງ ຄຳ ແນະນຳສຳລັບສານຕົກຄ້າງຂອງຢາປາບສັດຕູຜິດ ແລະ ທາດເພີ່ມໃນອາຫານ ສຳລັບມາດຕະຖານ Codex ໄດ້ຮັບ ການປະກອບສ່ວນໂດຍກຸ່ມນັກວິທະຍາສາດສາກົນ ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ສົມມຸດທີ່ລະມັດລະວັງ ແລະ ຖືເອົາຄວາມປອດໄພ ເປັນຫຼັກ, ພ້ອມທັງເປັນຜູ້ປະຕິບັດໜ້າທີ່ທີ່ປາສະຈາກການແຊກແຊງທາງການເມືອງ. ໃນຫຼາຍໆກໍລະນີ ມາດຕະຖານ ທີ່ສ້າງໂດຍ Codex ແມ່ນ ສູງກວ່າມາດຕະຖານຂອງບັນດາປະເທດໃດນຶ່ງ ລວມທັງ ສະຫະລັດອາເມລິກາ. ດັ່ງທີ່ ເຫັນໄດ້ຈາກຄຳຕອບຕໍ່ຄຳຖາມຜ່ານມາ, ນອກນັ້ນ, ລັດຖະບານຍັງສາມາດເລືອກນຳໃຊ້ມາດຕະຖານທີ່ສູງກວ່າມາດ ຕະຖານສາກົນ ຖ້າຫາກວ່າມາດຕະຖານສາກົນບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການໃນການປົກປ້ອງສຸຂະພາບຂອງພວກເຂົາ.

³ ກົດລະຫັດອາຫານສາກົນ (Codex) ຍັງສ້າງມາດຕະຖານກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ, ໂພຊະນະການ ແລະ ສະຫຼາກຂອງ ອາຫານ. ມາດຕະຖານອື່ນໆສາກົນເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ໄດ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງກັບສັນຍາ SPS, ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມພວກເຂົາກ່ຽວ ຂ້ອງກັບ ສັນຍາ TBT.

ລັດຖະບານສາມາດມີຄວາມລະມັດລະວັງພຽງພໍບໍ່ໃນການກຳນົດເງື່ອນໄຂກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ? ຈະມີຜົນແນວໃດຖ້າຫາກຫຼັກຖານວິທະຍາສາດອາດບໍ່ພຽງ ບໍ່ສຳລັບການຕັດສິນກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ຫຼື ຕົກຢູ່ໃນສະຖານະການທີ່ຮີບດ່ວນ ສາມາດ ເກືອດຫ້າມນຳເຂົ້າຜະລິດຕະພັນທີ່ບໍ່ປອດໄພໄດ້ບໍ່ ?

ໃນສັນຍາ SPS ປະກອບມີສາມປະເພດທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນການເຜົາລະວັງ. ປະເພດທີ 1, ຂັ້ນຕອນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການກຳນົດລະດັບທີ່ຍອມຮັບໄດ້ຂອງຄວາມສ່ຽງບົ່ງບອກເຖິງການນຳໃຊ້ ປະຈຳວັນຂອບເຂດຄວາມປອດໄພໃນການເຜົາລະວັງທີ່ພຽງພໍທີ່ຖືກປະຕິບັດເພື່ອປົກປ້ອງສຸຂະພາບ. ປະເພດທີ 2 ເນື່ອງຈາກແຕ່ລະປະເທດກຳນົດລະດັບຍອມຮັບໄດ້ຂອງຕົນເອງສຳລັບຄວາມສ່ຽງ, ລະດັບຍອມຮັບໄດ້ສາມາດຕອບຮັບບັນຫາລະດັບຊາດ ທີ່ຈຳເປັນແກ່ການເຜົາລະວັງດ້ານສຸຂະພາບ. ປະເພດທີ 3, ສັນຍາ SPS ໄດ້ອະນຸຍາດຢ່າງຈະແຈ້ງໃນການເຜົາລະວັງໃນເວລາທີ່ລັດຖະບານເຫັນວ່າຫຼັກຖານວິທະຍາສາດຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍໃນການຕັດສິນຂັ້ນສຸດທ້າຍກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນ ຫຼື ຂັ້ນຕອນ. ຂໍ້ກຳນົດນີ້ຍັງໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ມາດຕະການຮີບດ່ວນໃນກໍລະນີສຸກເສີນ.

ມີຫລາຍຕົວຢ່າງ ກ່ຽວກັບການເກືອດຫ້າມການຜະລິດ, ການຂາຍ ແລະ ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ທີ່ພິສູດໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສ່ຽງດ້ານສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ຫຼື ພືດ ບໍ່ເປັນທີ່ຍອມຮັບໄດ້ ໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານວິທະ ຍາສາດ. ສັນຍາ SPS ບໍ່ໄດ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສາມາດຂອງລັດຖະບານໃນການເກືອດຫ້າມຜະລິດຕະ ພັນພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂດັ່ງກ່າວນີ້.

ເງື່ອນໄຂກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ ສາມາດກຳນົດໂດຍລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ຂົງເຂດບໍ່? ສາມາດມີເງື່ອນໄຂທີ່ແຕກຕ່າງກັນພາຍໃນປະເທດບໍ່?

ມັນເປັນທີ່ຍອມຮັບໃນສັນຍາ SPS ທີ່ລະບຽບການກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສຸຂະພາບຂອງພືດ ແລະ ສັດບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງກຳນົດໂດຍອົງການຄ້າມຄອງໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເປັນເອກະພາບໃນທົ່ວປະເທດ. ແຕ່ຢ່າງໃດກໍດີ ໃນຂົງເຂດທີ່ລະບຽບການມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າສາກົນ, ລະບຽບການນັ້ນຕ້ອງມີເງື່ອນໄຂອັນດຽວກັນທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນໂດຍລັດຖະບານໃນຂັ້ນສູນກາງ. ລັດຖະບານສູນກາງຍັງມີຄວາມຮັບຜິດ ຊອບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາ SPS ແລະ ຕ້ອງສະໜັບສະໜູນການປະຕິບັດພັນທະຂອງລັດຖະບານໃນທຸກຂັ້ນ. ລັດຖະບານສາມາດນຳໃຊ້ການບໍລິການຂອງສະຖາບັນທີ່ບໍ່ເປັນອົງ ການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຖາຫາກວ່າມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບສັນຍາ SPS.

ສັນຍາ SPS ໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກຖືເອົາການຄ້າສຳຄັນກວ່າຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດບໍ່?

ບໍ່, ສັນຍາ SPS ຖືເອົາຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ ເປັນບຸລິມະສິດຫຼາຍກວ່າການຄ້າ, ຖ້າມີຜົນຖານວິທະຍາສາດທີ່ຊັດເຈນສຳລັບເງື່ອນໄຂທີ່ກຳນົດກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ

ສຸຂະພາບຂອງພວກເຂົາ. ແຕ່ລະປະເທດມີສິດໃນການກຳນົດລະດັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງພືດ ແລະ ສັດ ທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ ໂດຍອີງໃສ່ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຖ້າປະເທດໄດ້ກຳນົດລະດັບຄວາມສ່ຽງທີ່ຍອມຮັບໄດ້ ມັກຈະມີມາດຕະການທາງເລືອກອື່ນຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ເພື່ອບັນລຸການປົກປ້ອງດັ່ງກ່າວ (ເຊັ່ນ: ການບຳບັດ, ການກັກກັນ ຫຼື ການເພີ່ມການກວດ ກາ). ໃນການຄັດເລືອກເພື່ອນຳໃຊ້ມາດຕະການ, ສັນຍາ SPS ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ລັດຖະບານນຳໃຊ້ມາດຕະ ການທີ່ບໍ່ເປັນສິ່ງກົດຂວາງຕໍ່ການຄ້າເກີນກວ່າຄວາມຈຳເປັນໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍປົກປ້ອງສຸຂະພາບ, ໃນກໍລະນີມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງເຕັກນິກ ແລະ ເສດຖະກິດ. ຕົວຢ່າງ ເຖິງແມ່ນວ່າການເກືອດຫ້າມນຳເຂົ້າສາມາດເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຂອງການເຂົ້າມາຂອງສັດຕູພືດທີ່ແປກໃໝ່, ຖ້າການບຳບັດຜະລິດຕະພັນກໍສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງລົງໃນລະດັບທີ່ເຫັນວ່າຮັບໄດ້ໂດຍລັດຖະບານ, ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວການປະຕິບັດດັ່ງກ່າວຈະຖືເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ມີຄວາມຈຳກັດຕໍ່ການຄ້າໜ້ອຍກວ່າ.

ນິຕິກຳກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ ສາມາດຖືກຕັ້ງຄຳຖາມພິສູດ ຈາກປະເທດອື່ນບໍ່? ອົງການຈັດຕັ້ງເອກະຊົນສາມາດນຳເອົາຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານການຄ້າສະເໜີຕໍ່ WTO ບໍ່? WTO ມີການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງແນວໃດ?

ຫຼັງຈາກ GATT ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໃນປີ 1948, ມັນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສຳລັບລັດຖະບານໃນການຕັ້ງຄຳຖາມພິສູດກົດໝາຍດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງພືດ ແລະ ສັດ ຂອງປະເທດອື່ນທີ່ເປັນສິ່ງກົດຂວາງທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຕໍ່ການຄ້າ. ສັນຍາ TBT 1979 ປະກອບມີຂັ້ນຕອນສຳລັບການຕັ້ງຄຳຖາມ ພິສູດລະບຽບການເຕັກນິກຂອງຄູ່ພາຄືອື່ນ, ລວມທັງມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ເງື່ອນໄຂດ້ານສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ. ສັນຍາ SPS ໄດ້ກຳນົດຢ່າງຊັດເຈນບໍ່ສະເພາະແຕ່ພື້ນຖານສຳລັບເງື່ອນໄຂດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງພືດ ແລະ ສັດ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງມີບ່ອນອີງແກ່ການຕັ້ງຄຳຖາມພິສູດເງື່ອນໄຂເຫຼົ່ານັ້ນ. ໃນຂະນະທີ່ຄວາມສາມາດໃນການສ້າງລະບຽບການຂອງປະເທດບໍ່ໄດ້ຖືກຈຳກັດ, ແຕ່ເງື່ອນໄຂສະເພາະກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ ສາມາດຖືກຕັ້ງຄຳຖາມພິສູດຈາກປະເທດອື່ນ ບົນຈຸດຢືນທີ່ວ່າບໍ່ມີຫຼັກຖານວິທະຍາສາດພຽງພໍທີ່ຈະຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຈຳກັດການຄ້າ. ສັນຍາ SPS ໄດ້ໃຫ້ຄວາມແນ່ນອນແກ່ຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນັກການຄ້າ, ເຮັດໃຫ້ສອງຝ່າຍສາມາດຫຼີກລ້ຽງຄວາມຂັດແຍ່ງທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້.

WTO ແມ່ນອົງການຈັດຕັ້ງລະຫວ່າງລັດຖະບານດ້ວຍກັນ ແລະ ມີພຽງແຕ່ລັດຖະບານເທົ່ານັ້ນທີ່ສາມາດຍື່ນສະເໜີຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານການຄ້າຕາມຂັ້ນຕອນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂອງ WTO, ພາກເອກກະຊົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານບໍ່ສາມາດຍື່ນສະເໜີຂໍ້ຂັດແຍ່ງໄດ້. ແນ່ນອນແລ້ວ, ນິຕິບຸກຄົນທີ່ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານສາມາດຍົກບັນຫາດ້ານການຄ້າຕໍ່ລັດຖະບານຂອງຕົນ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ລັດຖະບານຊອກຫາຊ່ອງທາງແກ້ໄຂໂດຍຜ່ານ WTO ຖ້າເຫັນວ່າເໝາະສົມ.

ໂດຍປະຕິບັດຕາມສັນຍາຂອງ WTO, ລັດຖະບານໄດ້ຕົກລົງຜູກມັດພາຍໃຕ້ລະບຽບການໃນທຸກສັນຍາການຄ້າ ຫລາຍຝ່າຍຕາມເອກະສານຄັດຕິດ, ລວມທັງສັນຍາ SPS. ໃນກໍລະນີທີ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານການຄ້າ, ຂັ້ນຕອນການ ແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂອງ WTO ໄດ້ຊຸກຍູ້ໃຫ້ລັດຖະບານມີການຊອກຫາທາງອອກຮ່ວມກັນໂດຍຜ່ານການປຶກສາທີ່ ເປັນທາງການແບບສອງຝ່າຍ. ຖ້າຂໍ້ຂັດແຍ່ງຍັງບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້, ພວກເຂົາສາມາດ ເລືອກວິທີການໃດໜຶ່ງຂອງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີຫຼາຍໆວິທີ, ລວມທັງສໍາ ນັກງານທີ່ມີຊື່ສຽງ, ການໄກ່ເກຍ, ການເກ້ຍກ່ອມ ແລະ ແກ້ໄຂແບບຜ່ານອົງການ. ທາງເລືອກອື່ນ, ລັດຖະບານສາມາດຮຽກຮ້ອງໃຫ້ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍສະ ເພາະກິດ (panel) ດ້ານການຄ້າທີ່ເປັນເອກກະລາດເພື່ອຮັບຟັງທຸກຝ່າຍ ແລະ ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາ.

ໃນຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ານມາດຕະການ SPS, ໜ່ວຍສະເພາະກິດສາມາດໃຫ້ຄໍາແນະນໍາດ້ານວິທະຍາສາດ, ລວມ ທັງ ການຈັດກອງປະຊຸມຊຽວຊານເຕັກນິກ. ຕາມປົກກະຕິ ຖ້າໜ່ວຍສະເພາະກິດສະຫຼຸບວ່າປະເທດໃດໜຶ່ງກໍາລັງລະ ເມີດຜັນທະຂອງຕົນພາຍໃຕ້ສັນຍາໃດໜຶ່ງຂອງ WTO, ໜ່ວຍສະເພາະກິດດັ່ງກ່າວຈະແນະນໍາໃຫ້ ປະເທດນັ້ນປັບປຸງ ມາດຕະການໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຜັນທະຂອງເຂົາເອງ. ຕົວຢ່າງ, ຈາກຂໍ້ສະຫຼຸບຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີການປ່ຽນແປງດ້ານຂັ້ນ ຕອນທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ມາດຕະການຖືກນໍາໃຊ້, ດັດປັບ ຫຼື ລົບລ້າງໄປພ້ອມໆກັນ ຫຼື ພຽງແຕ່ລົບລ້າງອົງປະກອບທີ່ມີ ການຈໍາແນກໃນການປະຕິບັດ.

ໜ່ວຍສະເພາະກິດຍື່ນຄໍາແນະນໍາເພື່ອຮັບການພິຈາລະນາຈາກອົງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂອງ WTO (DSB), ທີ່ມີ ຕົວແທນຈາກທຸກປະເທດສະມາຊິກຂອງ WTO ເຂົ້າຮ່ວມ. ຍົກເວັ້ນແຕ່ກໍລະນີທີ່ DSB ຕັດ ສິນແບບເປັນເອກະ ສັນບໍ່ຮັບຮອງບົດລາຍງານຂອງໜ່ວຍສະເພາະກິດ ຫຼື ເວັ້ນເສຍແຕ່ ໜຶ່ງໃນສະມາຊິກ ຍື່ນອຸທອນຕໍ່ຄໍາ ຕັດສິນດັ່ງກ່າວ, ຝ່າຍທີ່ຍິນຍອມຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມການແນະນໍາຂອງໜ່ວຍສະເພາະກິດພ້ອມທັງລາຍງານວ່າໄດ້ ປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງແນວໃດ. ການອຸທອນແມ່ນຈໍາກັດສະເພາະຕໍ່ປະເດັນດ້ານກົດຫມາຍ ແລະ ການຕີຄວາມໝາຍ ດ້ານນິຕິກໍາຂອງໜ່ວຍສະເພາະກິດເທົ່ານັ້ນ.

ເຖິງວ່າພຽງແຕ່ໜ່ວຍສະເພາະກິດດຽວທີ່ຖືກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ພິຈາລະນາຂໍ້ຂັດແຍ່ງການຄ້າດ້ານສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂາ ນາໄມຟິດ ໃນໄລຍະ 47 ປີ ຂອງຂັ້ນຕອນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂອງ GATT ໃນເມື່ອກ່ອນ, ໃນ 7 ປີ ເບື້ອງຕົ້ນ ຂອງສັນຍາ SPS ມີການຮ້ອງຮຽນ 18 ຄັ້ງແບບເປັນທາງການກ່ຽວກັບຜັນທະໃໝ່. ມັນບໍ່ແປກໃຈເລີຍທີ່ສັນຍາ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມຊັດເຈນເປັນຄັ້ງທໍາອິດສໍາລັບຜື່ນຖານໃນການຕັ້ງຄໍາຖາມພິສູດມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາ ໄມຟິດທີ່ຈໍາກັດການຄ້າ ແລະ ອາດບໍ່ມີເຫດຜົນວິທະຍາສາດ. ການຕັ້ງຄໍາຖາມພິສູດຈະພົວພັນໃນຫຼາຍປະການ ເຊັ່ນ: ຂັ້ນຕອນການກວດກາ ແລະ ການກັກກັນ, ພະຍາດສັດ, ວັນທີ “ນໍາໃຊ້ໄດ້ເຖິງ”, ການໃຊ້ຢາປົວສັດໃນການລ້ຽງສັດ ແລະ ການຂ້າເຊື້ອໃນເຄື່ອງດື່ມ. ໜ່ວຍສະເພາະກິດແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງໄດ້ຖືກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ກວດສອບ 4 ຄໍາ ຮ້ອງຮຽນ; ສ່ວນຄໍາຮ້ອງຮຽນອື່ນໆອາດຖືກແກ້ໄຂຕາມຂັ້ນຕອນດ້ານຜັນທະຂໍ້ຜູກພັນ ໃນຮູບແບບຂອງການປຶກສາ ຫາລືສອງຝ່າຍ.

ແມ່ນໃຜຮັບຜິດຊອບໃນການສ້າງ ສັນຍາ SPS? ປະເທດກໍາລັງພັດທະນາໄດ້ປະກອບສ່ວນໃນການເຈ ລະຈາກ່ຽວ ກັບ ສັນຍາ SPS ບໍ່?

ການຕັດສິນໃຈໃນການເລີ່ມຕົ້ນເຈລະຈາການຄ້າຮອບອຸຮຸກວາຍໄດ້ຖືກເລີ່ມຂຶ້ນຫຼັງການຖືກຖຽງໃນສາທາລະນະ ເປັນເວລາຫຼາຍປີ, ລວມທັງການຖືກຖຽງໃນລັດຖະບານ. ການຕັດສິນໃຈ ເຈລະຈາສັນຍາວ່າດ້ວຍການນຳໃຊ້ມາດ ຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພຶດໄດ້ເປີດສາກຂຶ້ນໃນປີ 1986 ພ້ອມກັບການ ເລີ່ມຕົ້ນຂອງຮອບເຈລະຈາ ອຸຮຸກວາຍ. ການເຈລະຈາສັນຍາ SPS ໄດ້ເປີດກວ້າງຕໍ່ 124 ລັດຖະບານທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຮອບເຈລະຈາອຸຮຸກວາຍ. ລັດຖະບານຫຼາຍໆປະເທດໄດ້ມີຜະນິດການຕາງໜ້າດ້ານການປົກປ້ອງຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສຸຂະພາບ ຂອງພືດ ແລະ ສັດ. ນັກເຈລະຈາກໍໄດ້ນຳໃຊ້ຄວາມຊຽວ ຊານຂອງອົງການຈັດຕັ້ງເຕັກນິກສາກົນ ເຊັ່ນ: FAO, Cordex ແລະ OIE.

ປະເທດກຳລັງພັດທະນາໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການເຈລະຈາໃນທຸກຂົງເຂດຂອງຮອບເຈລະຈາອຸຮຸກວາຍແບບບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນ . ໃນການເຈລະຈາມາດຕະການ SPS, ປະເທດກຳລັງພັດທະນາໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງຫ້າວ ຫັນໂດຍມີຊຽວຊານດ້ານ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສຸຂະພາບຂອງພືດ ແລະ ສັດເຂົ້າຮ່ວມ. ທັງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການເຈລະຈາຮອບ ອຸຮຸກວາຍ, ກອງເລຂາ GATT ໄດ້ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໃນການສ້າງຈຸດຢືນຂອງການ ເຈລະຈາທີ່ມີປະສິດທິພາບ. ສັນຍາ SPS ໄດ້ຮຽກຮ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອ ຕໍ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາເພື່ອ ຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດປັບປຸງລະບົບປົກປ້ອງຄວາມປອດໄພຂອງອາ ຫານ, ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດໃຫ້ມີ ຄວາມເຂັ້ມແຂງ. ອົງການ FAO ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ອື່ນໆໄດ້ດຳ ເນີນແຜນງານສຳລັບປະເທດກຳລັງພັດທະນາໃນຂົງເຂດວຽກງານນີ້ເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ.

ພາກລັດເຂົ້າໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການເຈລະຈາຮອບອຸຮຸກວາຍບໍ່? ຜົນປະໂຫຍດຂອງພາກທຸລະກິດ ຫຼື ຜູ້ບໍລິ ໄພກຖືກຍົກ ເວ້ນບໍ່?

GATT ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງລະຫວ່າງລັດຖະບານດ້ວຍກັນ ແລະ ກໍ່ແມ່ນລັດຖະບານເອງເຂົ້າຮ່ວມການເຈ ລະຈາການຄ້າຂອງ GATT, ພາກທຸລະກິດ ຫຼື ພາກສ່ວນທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍກົງໃນການ ເຈລະຈາ. ແຕ່ວ່າເນື່ອງຈາກຂອບເຂດການເຈລະຈາຮອບອຸຮຸກວາຍເປັນຂອບເຂດທີ່ບໍ່ເຄີຍເປີດ ກວ້າງເຖິງລະດັບນີ້ ມາກ່ອນ ການຖືກຖຽງຂອງພາກລັດກໍເຊັ່ນດຽວກັນ. ດັ່ງນັ້ນລັດຖະບານຫຼາຍໆປະເທດ ຈຶ່ງໄດ້ມີ ການປົກສາທັງພາກລັດ ແລະ ທຸລະກິດໃນຫຼາຍໆດ້ານຂອງການເຈລະຈາລວມທັງສັນຍາ SPS. ລັດຖະບານບາງປະເທດໄດ້ສ້າງລາຍການສຳລັບການປົກສາ ແລະ ຖືກຖຽງກັບສາທາລະນະຊົນ, ສ່ວນລັດຖະບານ ຈຳນວນໜຶ່ງມີການດຳເນີນບິນຜື່ນຖານແບບຊົ່ວຄາວ. ກອງເລຂາຂອງ GATT ກໍ່ໄດ້ມີການ ພົວພັນກັບອົງການຈັດ ຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ພ້ອມທັງພາກລັດ ແລະ ທຸລະກິດ ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການເຈລະຈາ. ຜົນສຸດທ້າຍຂອງການເຈລະຈາຮອບອຸຮຸກວາຍໄດ້ຮັບການໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ ແລະ ຜ່ານຂັ້ນຕອນຕ່າງໆດ້ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປະເທດສະມາຊິກຂອງ GATT.

WTO ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງລະຫວ່າງລັດຖະບານ. ພາກທຸລະກິດ ແລະ ອົງການທີ່ ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມໂດຍກົງໃນວຽກງານຂອງ WTO ແຕ່ສາມາດມີອິດທິພົນໃນວຽກຂອງ WTO

ໂດຍຜ່ານການພົວພັນກັບລັດຖະບານຂອງພວກເຂົາເອງ. ພ້ອມນັ້ນ, ກອງເລຂາ WTO ຍັງໄດ້ ພົວພັນເປັນ ປະຈຳກັບຫຼາຍອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ.

ຄະນະກຳມະການ SPS ແມ່ນຫຍັງ, ປະກອບມີໃຜແດ່ ແລະ ມີໜ້າທີ່ຫຍັງແດ່?

ສັນຍາ SPS ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ (ຄະນະກຳມະການ SPS) ເພື່ອສະໜອງເວທີແກ່ການປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບມາດຕະການຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າ ແລະ ທັງຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາ SPS. ຄະນະກຳມະການ SPS ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຄະນະກຳມະການອື່ນໆຂອງ WTO ເປີດກ້ວາງຕໍ່ທຸກ ປະເທດສະມາຊິກ WTO. ລັດຖະບານທີ່ມີ ຖານະເປັນຜູ້ສັງເກດການຂັ້ນສູງໃນອົງການຈັດຕັ້ງຂອງ WTO (ເຊັ່ນ: ສະພາລວມການຄ້າດ້ານສິນຄ້າ) ກໍ່ສາມາດເປັນຜູ້ສັງເກດການໃນຄະນະກຳມະການ SPS. ຄະນະ ກຳມະການໄດ້ຕົກລົງ ເຊື່ອເຊີນຜູ້ຕາງໜ້າຈາກອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນມາເປັນຜູ້ສັງເກດການ, ລວມທັງຄະ ນະກຳມະການກົດລະຫັດອາຫານ ສາກົນ-Codex, ອົງການສຸຂະພາບສັດໂລກ-OIE, ກອງເລຂາສິນທິສິນ ຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນພືດ-IPPC, ອົງການອານາໄມໂລກ-WHO, ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການຄ້າ ແລະ ການພັດທະນາ-UNCTAD ແລະ ອົງການມາດຕະຖານສາກົນ-ISO. ລັດຖະບານ ສາມາດສົ່ງຜະນັກງານທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ ຫຼື ຜະນັກງານຈາກຂະແໜງການດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງ ອາຫານ ຫຼື ດ້ານສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດເຂົ້າ ຮ່ວມກອງປະຊຸມຂອງຄະນະກຳມະການ SPS.

ປົກກະຕິແລ້ວ, ຄະນະກຳມະການ SPS ຈັດກອງປະຊຸມປະຈຳ 3 ຄັ້ງຕໍ່ປີ. ບາງຄັ້ງກໍ່ຈັດກອງປະຊຸມຮ່ວມ ກັບຄະນະກຳມະການສິ່ງກົດຂວາງດ້ານເຕັກນິກຕໍ່ການຄ້າ (TBT) ກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນຂອງການແຈ້ງການ ແລະ ຄວາມໂປ່ງໃສ. ກອງປະຊຸມບໍ່ເປັນທາງການ ຫຼື ກອງປະຊຸມສະເພາະອາດຈະ ຖືກຈັດຕາຕະລາງ ຕາມຄວາມຈຳເປັນ.

ໃນໄລຍະປີທຳອິດ, ຄະນະກຳມະການ SPS ໄດ້ສ້າງຂັ້ນຕອນ ແລະ ຮູບແບບສຳລັບລັດຖະບານເພື່ອນຳໃຊ້ໃນການ ແຈ້ງການລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບລະບຽບການໃໝ່. ມີຫຼາຍກວ່າ 2,600 ແຈ້ງການກ່ຽວກັບມາດຕະ ການ SPS ທີ່ໄດ້ ຍື່ນແຈ້ງ ແລະ ແຈກວຽນໃນຊ່ວງທຳອິດປີ 2001. ຄະນະກຳມະການໄດ້ພິຈາລະນາຂໍ້ມູນ ທີ່ລັດຖະບານສະໜອງໃຫ້ກ່ຽວກັບລະບຽບຂັ້ນຕອນຂອງປະເທດໃນການນຳໃຊ້ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ໃນການສ້າງມາດຕະການ SPS ແລະ ສະພາບການດ້ານພະຍາດໃນປະເທດຂອງພວກເຂົາ, ໜ້າສັງ ເກດ, ພະຍາດປາກເປື້ອຍລົງເລັບ ແລະ ແມງວັນໝາກໄມ້. ນອກນັ້ນຍັງມີຫຼາຍປະເດັນດ້ານການຄ້າທີ່ ໄດ້ຮັບການສິນທະນາໃນຄະນະກຳມະການ SPS ໂດຍສະເພາະພະຍາດງົວບ້າ (BSE). ດັ່ງກຳນົດໃນ ສັນຍາ SPS, ຄະນະກຳມະການ SPS ໄດ້ສ້າງຂັ້ນຕອນລະບຽບການຊົ່ວຄາວເພື່ອຕິດຕາມການນຳໃຊ້ ມາດຕະຖານສາກົນ. ຄະນະກຳມະການ SPS ໄດ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບຂໍ້ຊີ້ນຳເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມສອດຄ່ອງ ໃນການຕັດສິນດ້ານການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ, ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມອັດທະຍາໄສທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນ ການປະຕິບັດງານຂອງລັດຖະບານ. ໃນປີ 1998 ຄະນະກຳມະການ SPS ໄດ້ດຳເນີນການທົບທວນຄັ້ງ ທຳອິດກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາ SPS, ການທົບທວນຈະມີໃນທຸກໆ 4 ປີ. ຂໍ້ຕົກລົງເພື່ອອຳນວຍ

ຄວາມສະດວກແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕາ 4 (ຄວາມເທົ່າທຽມກັນ) ໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນໂດຍຄະນະ ກຳມະການ SPS.

ແມ່ນໃຜເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາ SPS? ສັນຍາດັ່ງກ່າວມີຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາບໍ?

ຜູ້ບໍລິໂພກໃນທຸກປະເທດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ. ໃນຫຼາຍກໍລະນີ, ສັນຍາ SPS ຊ່ວຍຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານຂອງພວກເຂົາ ດັ່ງທີ່ສັນຍາໄດ້ຊຸກຍູ້ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນວິທະຍາສາດຢ່າງເປັນລະບົບ, ດັ່ງນັ້ນເຮັດໃຫ້ຂອບເຂດຂອງການຕັດສິນບັນຫາແບບອັດທະຍາໄສ ແລະ ໄຮ້ເຫດຜົນໄດ້ມີການຫຼຸດລົງ. ຂໍ້ມູນສຳລັບຜູ້ບໍລິໂພກຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນເນື່ອງມາຈາກຄວາມໂປ່ງໃສໃນຂັ້ນຕອນບໍລິຫານຂອງພາກລັດ ແລະ ຝຶນຖານການຕັດສິນບັນຫາດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພຶດໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ການລົບລ້າງສິ່ງກົດຂວາງທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຕໍ່ການຄ້າເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການແຂ່ງຂັນທີ່ແຂງແຮງລະຫວ່າງຜູ້ຜະລິດໃນລະດັບສາກົນເຮັດໃຫ້ມີຫຼາຍທາງເລືອກສຳລັບອາຫານທີ່ປອດໄພ.

ເງື່ອນໄຂສະເພາະດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ສຸຂະພາບພືດ ສ່ວນຫລາຍຖືກນຳໃຊ້ບົນຝຶນຖານການຕົກລົງແບບສອງຝ່າຍລະຫວ່າງປະເທດຄູ່ຄ້າດ້ວຍກັນ. **ບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາ**ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກ ສັນຍາ SPS ດັ່ງທີ່ສັນຍາໄດ້ສະໜອງລະບົບການຄຸ້ມຄອງລະດັບສາກົນສຳລັບລະບຽບການສຸຂະພາບ ແລະ ສຸຂະພາບພືດລະຫວ່າງປະເທດ, ໂດຍບໍ່ໄດ້ຈຳແນກຖານະການເມືອງ ແລະ ເສດຖະກິດ ຫຼື ຄວາມ ສາມາດດ້ານເຕັກໂນໂລຊີຂອງປະເທດ. ປາສະຈາກສັນຍານີ້ປະເທດກຳລັງພັດທະນາສາມາດຕົກຢູ່ໃນ ພາວະເສຍປຽບໃນເວລາຕັ້ງຄຳຖາມພິສູດຂໍ້ຈຳກັດດ້ານການຄ້າທີ່ໄຮ້ເຫດຜົນ. ພ້ອມນັ້ນ, ພາຍໃຕ້ສັນຍາ SPS, ລັດຖະບານຕ້ອງໄດ້ຍອມຮັບຜະລິດຕະພັນນຳເຂົ້າທີ່ສອດຄ່ອງຕາມເງື່ອນໄຂດ້ານຄວາມປອດໄພ ຂອງພວກເຂົາທີ່ກຳນົດໄວ້, ບໍ່ວ່າຜະລິດຕະພັນເຫຼົ່ານັ້ນຜະລິດມາຈາກວິທີການທີ່ງ່າຍດາຍ ຫຼື ດ້ວຍເຕັກໂນໂລຊີທັນສະໄໝ. ເພີ່ມການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາໃນຂົງເຂດຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ, ບໍ່ວ່າຈະເປັນຮູບແບບສອງຝ່າຍ ຫຼື ຜ່ານອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນລ້ວນແຕ່ເປັນອົງປະກອບພາຍໃຕ້ສັນຍາ SPS.

ຜູ້ສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນກະສິກຳໃນທຸກປະເທດ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການລົບລ້າງສິ່ງກົດຂວາງທີ່ໄຮ້ເຫດຜົນຕໍ່ຜະລິດຕະພັນຂອງພວກເຂົາ. ສັນຍາ SPS ໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຂອງເງື່ອນໄຂໃນການຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນໃນຕະຫຼາດໃດໜຶ່ງ. ຄວາມຜະຍາຍາມໃນການຜະລິດອາຫານທີ່ປອດໄພເພື່ອຈຳໜ່າຍໃນຕະຫຼາດອື່ນບໍ່ຄວນຖືກຈຳກັດດ້ວຍລະບຽບການທີ່ວາງອອກເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງນັກປົກປ້ອງທີ່ແອບແຜງພາຍໃຕ້ມາດຕະການດ້ານສຸຂະພາບ.

ຜູ້ນຳເຂົ້າອາຫານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນດ້ານກະສິກຳອື່ນໆກໍໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກມາດຕະການໃນ ດ່ານນຳເຂົ້າທີ່ມີ ຄວາມແນ່ນອນຂຶ້ນ. ສັນຍາ SPS ໄດ້ເຮັດໃຫ້ພື້ນຖານສຳລັບມາດຕະການສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບໄມ ພືດທີ່ຈຳກັດການຄ້າມີຄວາມແຈ້ງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ເຊັ່ນດຽວກັບພື້ນຖານສຳລັບການຕັ້ງຄຳຖາມພິສູດເງື່ອນ ໄຂທີ່ອາດໄຮ້ເຫດຜົນ. ດ້ວຍເຫດນີ້ຍັງເຮັດໃຫ້ຜູ້ປະກອບການປຸງແຕ່ງ ແລະ ຜູ້ຈຳ ໜ່າຍອາຫານ, ຜະລິດຕະພັນສັດ ແລະ ພືດນຳເຂົ້າກໍໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດເຊັ່ນກັນ.

ປະເທດກຳລັງພັດທະນາປະຊຸມໜ້າກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຍັງແດ່ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາ SPS? ໃນຄວາມ ຫຍຸ້ງຍາກດັ່ງກ່າວພວກເຂົາໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອແດ່ບໍ່? ມີຂໍ້ບັນຍັດພິເສດສຳລັບປະເທດກຳລັງ ພັດທະນາບໍ່?

ເຖິງວ່າປະເທດກຳລັງພັດທະນາຈຳນວນໜຶ່ງມີການບໍລິການດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສັດຕະ ວະແພດ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງພືດທີ່ດີເລີດ, ແຕ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາອື່ນໆຍັງບໍ່ທັນເຮັດໄດ້ດີເທື່ອ. ສຳ ລັບປະເທດເຫຼົ່ານີ້, ເງື່ອນ ໄຂຂອງສັນຍາ SPS ມີຄວາມທ້າທາຍໃນການປັບປຸງສະພາບການດ້ານສຸຂະ ພາບຂອງປະຊາຊົນ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ພືດພັນທັນຍາຫານຂອງພວກເຂົາ ທີ່ອາດມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສຳລັບບາງປະເທດໃນ ການບັນລຸເງື່ອນໄຂດັ່ງກ່າວ. ເ- ນື່ອງຈາກຄວາມຫຍຸ້ງຍາກນີ້, ສັນຍາ SPS ໄດ້ແກ່ຍາວເວລາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເງື່ອນໄຂທັງໝົດຂອງສັນຍາ, - ຍົກເວັ້ນເງື່ອນໄຂທີ່ພົວພັນກັບຄວາມໂປ່ງໃສ (ສູນແຈ້ງຂໍ້ມູນ ແລະ ການສ້າງຕັ້ງ ຈຸດສອບຖາມ), ໝາຍວ່າຈົນເຖິງ ປີ 1997 ສຳລັບປະເທດກຳລັງພັດ ທະນາ, ປີ 2000 ສຳລັບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ປະເທດ ເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ຖືກຮຽກຮ້ອງ ໃຫ້ສະໜອງເຫດຜົນວິທະຍາສາດກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂດ້ານສຸຂະພາບໄມ ແລະ ສຸຂະພາບໄມພືດຂອງ ພວກເຂົາ ຈົນກວ່າໄລຍະເວທີ່ກຳນົດໄວ້. ປະເທດທີ່ຕ້ອງການໄລຍະເວລາຍາວນານຕື່ມໃນການປັບປຸງການບໍລິ ການສັດຕະວັດແພດ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພັນທະສະເພາະໃດໜຶ່ງຂອງສັນຍາ, ພວກເຂົາສາມາດ ສະເໜີຕໍ່ຄະ- ນະກຳມະການ SPS ເພື່ອອະນຸຍາດແກ່ຍາວເວລາອອກໄປຕື່ມໄດ້.

ຫຼາຍປະເທດກຳລັງພັດທະນາໄດ້ຮັບຮອງເອົາມາດຕະຖານສາກົນເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍ (ລວມທັງຂອງກົດລະ ຫັດອາຫາ- ນສາກົນ Codex, ອົງການສຸຂະພາບສັດໂລກ OIE ແລະ ສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງພືດ IPPC) ທີ່ເປັນພື້ນຖານສຳລັບເງື່ອນໄຂແຫ່ງຊາດຂອງພວກເຂົາ, ດັ່ງນັ້ນເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາຫຼີກລ້ຽງການສຸມຊັບພະຍາກອນທີ່ ຂາດແຄນເຂົ້າໃນວຽກງານທີ່ຊ້ຳຊ້ອນກັນກັບວຽກງານທີ່ຊ່ຽວຊານສາ ກົນໄດ້ດຳເນີນແລ້ວ. ສັນຍາ SPS ໄດ້ຊຸກຍູ້ພວກເຂົາເຂົ້າຮ່ວມອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນເຫຼົ່ານີ້ຢ່າງຫ້າວຫັນເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້ເພື່ອປະກອບສ່ວນ ແລະ ຮັບປະກັນການພັດທະນາມາດຕະຖານສາກົນ ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງພວກເຂົາເອງໃ- ນຕໍ່ໜ້າ.

ຂໍ້ກຳນົດໜຶ່ງຂອງສັນຍາ SPS ເປັນຂໍ້ຜູກພັນຂອງສະມາຊິກໃນການອຳນວຍຄວາມສະດວກແກ່ການສະ ໜອງຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກແກ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ, ໂດຍຜ່ານອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ ຫຼື ແບບສອງຝ່າຍ. FAO, OIE ແລະ WHO ມີແຜນງານຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນການຊ່ວຍເຫຼືອປະເທດ ກຳລັງພັດທະນາ ທີ່ຕິດພັນກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ. ປະເທດຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ມີແຜນງານບໍ່ໜ້ອຍ ແບບສອງຝ່າຍກັບສະມາຊິກ WTO ອື່ນໆ ໃນຂົງເຂດວຽກງານນີ້. ກອງ ເລຂາ WTO ໄດ້ດຳເນີນແຜນງານສຳມະ-

ນາພາກພື້ນເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນລະອຽດກ່ຽວກັບສິດ ແລະ ໜ້າ ທີ່ທີ່ມີຢູ່ໃນສັນຍາໃຫ້ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ (ແລະ ລວມທັງບັນດາປະເທດເອີຣົບກາງ ແລະ ຕາເວັນ ອອກ). ກອງປະຊຸມສຳມະນານີ້ໄດ້ດຳເນີນການຮ່ວມມືກັບ Codex, OIE ແລະ IPPC, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ລັດ ຖະບານໄດ້ຮັບຮູ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນເຖິງພາລະບົດບາດຂອງອົງການ- ຈັດຕັ້ງເຫຼົ່ານີ້ທີ່ສາມາດໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ປະເທດບັນລຸໄດ້ຕາມເງື່ອນໄຂຂອງພວກເຂົາ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຢ່າງເຕັມສ່ວນຈາກສັນຍາ SPS. ການສຳມະນາໄດ້ເປີດກວ້າງຕໍ່ສະມາຄົມທຸລະກິດທີ່ສົນໃຈ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຜູ້ບໍລິໂພກ. ກອງເລຂາ WTO ກໍໄດ້ສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກເຊັ່ນດຽວກັນໂດຍຜ່ານການສຳມະນາລະ ດັບຊາດ ແລະ ຈັດໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານໂດຍຜ່ານຜູ້ຕາງໜ້າຂອງພວກເຂົາຢູ່ Geneva.

ເນື້ອໃນ:

ສັນຍາວ່າດ້ວຍການນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພິດ

ບັນດາສະມາຊິກ,

ໂດຍການຍືນຍັນອີກເທື່ອໜຶ່ງ ວ່າບໍ່ມີສະມາຊິກໃດຈະຖືກຈຳກັດຈາກການຮັບຮອງ ຫຼື ບັງຄັບໃຊ້ ມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນເພື່ອປົກປ້ອງຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ຫຼື ພືດ, ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ວ່າມາດຕະການເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນທາງທີ່ຈະພາໃຫ້ເກີດມີການຈຳແນກປະຕິບັດແບບອັດທະຍາໄສ ແລະ ໄຮ້ເຫດຜົນ ລະຫວ່າງສະມາຊິກທີ່ມີເງື່ອນໄຂຄືກັນ ຫຼື ພາໃຫ້ເກີດການຈຳກັດແບບແຜ່ງຕໍ່ການຄ້າສາກົນ.

ໂດຍມີຄວາມຕ້ອງການເພື່ອປັບປຸງສະພາບສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ສຸຂະພາບສຸຂານາໄມພິດ ໃນທຸກສະມາຊິກ;

ໂດຍສັງເກດໄດ້ວ່າມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພິດມັກຖືກນຳໃຊ້ບິນຜິດຖານຂອງສັນຍາ ຫຼື ລະບຽບການສອງຝ່າຍ;

ໂດຍມີຄວາມຕ້ອງການສ້າງໂຄງລະບົບສຳລັບລະບຽບການ ແລະ ກົດລະບຽບແບບຫຼາຍຝ່າຍ ເພື່ອເປັນທິດທາງໃຫ້ແກ່ການສ້າງ, ການຮັບຮອງ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພິດແນໃສ່ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການຄ້າ;

ໂດຍຮັບຮູ້ເຖິງການປະກອບສ່ວນທີ່ສຳຄັນຂອງມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນ ທີ່ສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຂົງເຂດວຽກງານນີ້;

ໂດຍມີຄວາມຕ້ອງການ ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍການນຳໃຊ້ມາດຕະການເຊື່ອມສານເປັນເອກະພາບ ດ້ານສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພິດລະຫວ່າງສະມາຊິກ, ບິນຜິດຖານມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງຄະນະກຳມະການກົດລະຫັດອາຫານ ສາກົນ (Codex), ອົງການສຸຂະພາບສັດໂລກ (OIE), ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນທີ່ດຳເນີນງານພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນພືດ (IPPC), ໂດຍບໍ່ມີການຮຽກ ຮ້ອງໃຫ້ສະມາຊິກປ່ຽນແປງລະດັບເໝາະສົມຂອງການປົກປ້ອງຊີວິດ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ແລະ ພືດຂອງພວກເຂົາ;

ໂດຍຮັບຮູ້ເຖິງ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຂອງປະເທດສະມາຊິກກຳລັງພັດທະນາທີ່ອາດປະເຊີນໃນການ ປະຕິບັດຕາມມາດຕະການສຸຂານາໄມ ຫຼື ສຸຂານາໄມພິດຂອງສະມາຊິກນຳເຂົ້າ ພ້ອມທັງຜົນສະທ້ອນຕໍ່ ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ, ເຊັ່ນດຽວກັນກໍອາດມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການກຳນົດ ແລະ ນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາ

ໄມຟິດໃນອານາເຂດຂອງເຂົາເຈົ້າ, ແລະ ຕ້ອງການເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຕາມຄວາມມຸ່ງໝັ້ນຂອງເຂົາເຈົ້າໃນຂົງເຂດວຽກ
ງານດັ່ງກ່າວ;

ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຕ້ອງການເພື່ອສ້າງລະບຽບການຢ່າງລະອຽດໃນການນຳໃຊ້ຂໍ້ກຳນົດຂອງ ສັນຍາ
GATT 1994 ທີ່ຜິວຜັນເຖິງການນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຟິດ; ໂດຍສະ ເພາະຂໍ້ກຳ-
ນົດຂອງມາດຕາ XX (ຂ)¹

ນະທີ່ນີ້ ຈຶ່ງໄດ້ຕົກລົງກັນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ມາດຕາ 1 *ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ*

1. ສັນຍາສະບັບນີ້ນຳໃຊ້ກັບທຸກມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຟິດ ທີ່ອາດມີຜົນກະທົບ ທາງກົງ ຫຼື
ທາງອ້ອມຕໍ່ການຄ້າສາກົນ. ມາດຕະການດັ່ງກ່າວຕ້ອງຖືກສ້າງ ແລະ ນຳໃຊ້ໃຫ້ສອດຄ່ອງ
ຕາມບົດບັນຍັດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້.
2. ເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້, ນິຍາມທີ່ກຳນົດໃນເອກະສານຄັດຕິດ ກໍ ຕ້ອງຖືກນຳໃຊ້.
3. ເອກະສານຄັດຕິດເປັນພາກສຳຄັນຂອງສັນຍາສະບັບນີ້.
4. ສັນຍາສະບັບນີ້ຈະບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສິດຂອງສະມາຊິກພາຍໃຕ້ສັນຍາວ່າດ້ວຍສິ່ງກົດຂວາງດ້ານເຕັກນິກຕໍ່
ການຄ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບມາດຕະການທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 2 *ສິດ ແລະ ຜົນທະຜົນຖານ*

1. ສະມາຊິກມີສິດນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຟິດທີ່ຈຳເປັນໃນການປົກປ້ອງຊີ ວິດ ຫຼື
ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ຫຼື ຟິດ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ວ່າມາດຕະການເຫຼົ່ານັ້ນບໍ່ຂັດກັບບົດບັນ ຍັດຂອງສັນຍາ
ສະບັບນີ້.

¹ ໃນສັນຍາສະບັບນີ້ ໝາຍເຖິງ ມາດຕາ XX(ຂ) ລວມທັງພາກອະລຳພະບົດຂອງມາດຕາດັ່ງກ່າວ

2. ສະມາຊິກຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າທຸກມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດຖືກນຳໃຊ້ໃນຂອບເຂດທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອປົກປ້ອງຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ຫຼື ພືດເທົ່ານັ້ນ, ທຸກມາດຕະການຕ້ອງນຳໃຊ້ບົນຜືນຖານຫຼັກການວິທະຍາສາດ ແລະ ບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍປາສະຈາກຫຼັກຖານວິທະຍາສາດ ທີ່ພຽງພໍເວັ້ນເສຍແຕ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 7 ຂອງມາດຕາ 5.
3. ສະມາຊິກຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ ຂອງເຂົາເຈົ້າບໍ່ມີການຈຳແນກແບບອັດທະຍາໄສ ແລະ ໄຮ້ເຫດຜົນລະຫວ່າງສະມາຊິກທີ່ມີເງື່ອນໄຂຄືກັນ ຫຼື ຄ້າຍຄືກັນ ລວມທັງລະຫວ່າງອານາເຂດຂອງພວກເຂົາ ແລະ ຂອງສະມາຊິກອື່ນໆ. ມາດຕາການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດຕ້ອງບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນທາງທີ່ຈະພາໃຫ້ເກີດມີການຈຳກັດການຄ້າສາກົນແບບແອບແຝງ.
4. ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດທີ່ສອດຄ່ອງກັບບົດບັນຍັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ ຕ້ອງຖືວ່າສອດຄ່ອງຕາມຜົນທະຂອງສະມາຊິກພາຍໃຕ້ບົດບັນຍັດຂອງສັນຍາ GATT 1994 ວ່າດ້ວຍການນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ຫຼື ສຸຂານາໄມພືດ, ໂດຍສະເພາະບົດບັນຍັດ ຂອງມາດຕາ XX (ຂ).

ມາດຕາ 3

ການເຊື່ອມສານເປັນເອກະພາບ

1. ເພື່ອເຊື່ອມສານມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດໃຫ້ເປັນພື້ນຖານກວ້າງຂວາງເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້, ໃນການມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດຂອງຕົນ ສະມາຊິກຕ້ອງອີງໃສ່ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນທີ່ມີຢູ່, ເວັ້ນເສຍແຕ່ລະບຸໄວ້ຕ່າງຫາກໃນສັນຍາສະບັບນີ້ໂດຍສະເພາະໃນວັກ 3.
2. ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນແມ່ນຖືວ່າມີຄວາມຈຳເປັນໃນການປົກປ້ອງຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ຫຼື ພືດ, ແລະ ຖືວ່າສອດຄ່ອງກັບບົດບັນຍັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ ພ້ອມທັງສອດຄ່ອງກັບບົດບັນຍັດ ຂອງ ສັນຍາ GATT 1994.
3. ສະມາຊິກສາມາດນຳໃຊ້ ຫຼື ຮັກສາມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດທີ່ມີຜົນໃນການ ປົກປ້ອງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດທີ່ສູງກວ່າລະດັບທີ່ບັນລຸໄດ້ໂດຍມາດຕະການທີ່ອີງໃສ່ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຖ້າຫາກມີເຫດຜົນວິທະຍາສາດ ຫຼື ຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມລະດັບການປົກປ້ອງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດທີ່ສະມາຊິກກຳນົດຂຶ້ນຕາມຄວາມເໝາະສົມໂດຍສອດຄ່ອງກັບບົດບັນຍັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງວັກ 1 ເຖິງ 8 ຂອງ ມາດຕາ 5². ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີທີ່ກ່າວມານັ້ນ, ທຸກມາດຕະການທີ່ມີຜົນປົກປ້ອງສຸ

² ເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງວັກທີ 3 ມາດຕາ 3, ມີການອະທິບາຍດ້ານວິທະຍາສາດບົນພື້ນຖານການກວດສອບ ແລະ ປະເມີນຂໍ້ມູນວິທະຍາສາດທີ່ມີຢູ່ໃນການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ບັນຍັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້, ຖ້າຫາກວ່າສະມາຊິກກຳນົດວ່າ

ຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດທີ່ແຕກຕ່າງຈາກລະດັບທີ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ໂດຍມາດຕະການທີ່ອີງໃສ່ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນແມ່ນບໍ່ຂັດແຍ່ງກັບບົດບັນຍັດໃດໆຂອງສັນຍາສະບັບນີ້.

4. ພາຍໃນຂອບຈຳກັດດ້ານຊັບພະຍາກອນຂອງພວກເຂົາ, ສະມາຊິກຄວນມີບົດບາດຢ່າງເຕັມສ່ວນ ໃນອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ອົງການຢ່ອຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງສາກົນ, ໂດຍສະເພາະຄະນະກຳມະການກົດລະຫັດອາຫານສາກົນ (Codex), ອົງການສຸຂາພາບສັດໂລກ (OIE) ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນທີ່ປະຕິບັດງານພາຍໃຕ້ສັນຍາສັນຍາວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງຜິດສາກົນ (IPPC), ເພື່ອສົ່ງເສີມການສ້າງ ແລະ ທົບທວນເປັນແຕ່ລະໄລຍະກ່ຽວກັບມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີໃນທຸກໆດ້ານຂອງມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດ.

5. ຄະນະກຳມະການກ່ຽວກັບມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນວັກ 1 ແລະ 4 ຂອງມາດຕາ 12 (ໃນສັນຍາສະບັບນີ້ໝາຍເຖິງ “ ຄະນະກຳມະການ”) ຕ້ອງສ້າງລະບຽບການເພື່ອຕິດຕາມຂະບວນການເຊື່ອມສານຂອງສາກົນ ແລະ ປະສານງານກັບອົງການຈັດຕັ້ງ ສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກ່ຽວກັບຄວາມພະຍາຍາມໃນຂົງເຂດວຽກງານນີ້.

ມາດຕາ 4 **ຄວາມເທົ່າທຽມກັນ**

1. ສະມາຊິກຕ້ອງຍອມຮັບມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດຂອງສະມາຊິກອື່ນໃຫ້ມີຄວາມເທົ່າທຽມກັນ, ເຖິງແມ່ນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງຈາກມາດຕະການຂອງຕົນເອງ ຫຼື ຈາກບັນດາມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍສະມາຊິກຄູ່ອື່ນທີ່ນຳໃຊ້ໃນຜະລິດຕະພັນດຽວກັນ, ຖ້າຫາກມີການສະແດງເຈດ ຈຳນົງຈາກສະມາຊິກສິ່ງອອກຕໍ່ສະມາຊິກນຳເຂົ້າ ວ່າມາດຕະການຂອງພວກເຂົາສາມາດບັນລຸໄດ້ລະດັບການປົກປ້ອງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດທີ່ເໝາະສົມກັບລະດັບປົກປ້ອງຂອງສະມາຊິກນຳເຂົ້າ. ເພື່ອຈຸດປະສົງນີ້, ຖ້າມີການຮ້ອງຂໍ ຄວນມີການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນທີ່ເໝາະສົມແກ່ສະມາຊິກນຳເຂົ້າເພື່ອການກວດກາ, ທົດສອບ ແລະ ຂຶ້ນຕອນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

2. ເພື່ອຕອບສະໜອງຕາມການຮ້ອງຂໍ, ສະມາຊິກຕ້ອງມີການປຶກສາຫາລືໂດຍແນໃສ່ບັນລຸຂໍ້ຕົກລົງແບບສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍກ່ຽວກັບການຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມເທົ່າທຽມກັນ ຂອງມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດສະເພາະໃດໜຶ່ງ.

ມາດຕາ 5

ມາດຕະ ຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະບັນລຸລະດັບທີ່ເໝາະສົມຂອງການປົກປ້ອງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດຂອງພວກເຂົາ.

**ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການກຳນົດລະດັບທີ່ເໝາະສົມ
ຂອງການປົກປ້ອງສຸຂາໂມ ແລະ ສຸຂາໂມພິດ.**

1. ສະມາຊິກຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າມາດຕະການສຸຂາໂມ ແລະ ສຸຂາໂມພິດຂອງເຂົາເຈົ້າ ແມ່ນອົງໃສ່ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ເໝາະສົມກັບສະພາບການຊີວິດ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ ຫຼື ພືດ, ມີການຄຳນຶງເຖິງເຕັກນິກການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ.
2. ໃນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ, ສະມາຊິກຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຫຼັກຖານວິທະຍາສາດທີ່ມີຢູ່; ຂັ້ນຕອນທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ ແລະ ວິທີການຜະລິດ; ການກວດກາ, ການເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ວິທີການທົດສອບຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ການລະບາດຂອງພະຍາດ ຫຼື ສັດຕູພິດສະເພາະໃດໜຶ່ງ; ເຂດປອດສັດຕູພິດ ຫຼື ພະຍາດທີ່ມີຢູ່; ເງື່ອນໄຂ ທາງ ດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ນິເວດວິທະຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ແລະ ການກັກກັນ ຫຼື ການບຳບັດອື່ນໆ.
3. ໃນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງສັດ ຫຼື ພືດ ແລະ ການກຳນົດມາດຕະການທີ່ຈະໃຊ້ເພື່ອບັນລຸລະດັບທີ່ເໝາະສົມຂອງການປົກປ້ອງສຸຂາໂມ ແລະ ສຸຂາໂມພິດຈາກຄວາມສ່ຽງດັ່ງກ່າວ, ສະມາຊິກຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງປັດໃຈທາງເສດຖະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄື: ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ມີຊ່ອນຕໍ່ການຜະລິດ ຫຼື ການຂາຍໃນກໍລະນີທີ່ມີການເຂົ້າມາ, ກໍ່ຕົວ ຫຼື ແຜ່ລະບາດຂອງສັດຕູພິດ ຫຼື ພະຍາດ; ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຄວບຄຸມ ຫຼື ການກຳຈັດໃນພື້ນທີ່ຂອງສະມາຊິກນຳເຂົ້າ; ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໂດຍສົມທຽບກັບທາງເລືອກອື່ນໃນການຈຳກັດຄວາມສ່ຽງນັ້ນ.
4. ສະມາຊິກຄວນຄຳນຶງເຖິງຈຸດປະສົງໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການຄ້າໃນເວລາກຳນົດລະດັບທີ່ເໝາະສົມຂອງການປົກປ້ອງສຸຂາໂມ ແລະ ສຸຂາໂມພິດ.
5. ອີງຕາມຈຸດປະສົງເພື່ອບັນລຸຄວາມສອດຄ່ອງໃນການນຳໃຊ້ແນວຄິດກ່ຽວກັບລະດັບເໝາະສົມຂອງການປົກປ້ອງສຸຂາໂມ ແລະ ສຸຂາໂມພິດຕໍ່ຄວາມສ່ຽງທີ່ມີຕໍ່ຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ຫຼື ມີຕໍ່ຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງສັດ ແລະ ພືດ, ແຕ່ລະສະມາຊິກຕ້ອງຫຼີກລຽງການແບ່ງແຍກແບບອັດທະຍາໄສ ຫຼື ໄຮ້ເຫດຜົນໃນການພິຈາລະນາລະດັບທີ່ຖືວ່າເໝາະສົມໃນສະພາບການທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ຖ້າຫາກວ່າ ຜົນຂອງການແບ່ງແຍກດັ່ງກ່າວພາໃຫ້ເກີດມີການຈຳແນກປະຕິບັດ ຫຼື ຂໍ້ຈຳກັດແບບແອບແຝງຕໍ່ການຄ້າສາກົນ. ສະມາຊິກຕ້ອງຮ່ວມມືກັນໃນຄະນະກຳມະການ, ໂດຍອີງຕາມວັກ 1, 2 ແລະ 3 ຂອງມາດຕາ 12 ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງຂອງບົດບັນຍັດສະບັບນີ້. ໃນການສ້າງຄູ່ມືແນະນຳ, ຄະ ນະກຳມະການຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ທຸກປັດໃຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງລັກສະນະສະເພາະຂອງຄວາມສ່ຽງດ້ານສຸຂະພາບຂອງຄົນທີ່ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມສະມັກໃຈບໍ່ປ້ອງກັນຕໍ່ຄວາມສ່ຽງດັ່ງກ່າວ.
6. ໂດຍບໍ່ມີການລຳອຽງຕໍ່ວັກ 2 ຂອງມາດຕາ 3, ໃນເວລາສ້າງ ຫຼື ນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂາໂມ ແລະ ສຸຂາໂມພິດເພື່ອບັນລຸລະດັບການປົກປ້ອງທີ່ເໝາະສົມ, ສະມາຊິກຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າມາດຕະ ການເຫຼົ່ານັ້ນບໍ່ເປັນການ-

ຈຳກັດການຄ້າເກີນກວ່າຄວາມຮຽກຮ້ອງເພື່ອຈະບັນລຸລະດັບເໝາະສົມຂອງການ ປົກປ້ອງດ້ານສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ, ໂດຍມີການຄຳນຶງເຖິງຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານເຕັກ ນິກ ແລະ ເສດຖະກິດ³.

7. ໃນກໍລະນີທີ່ຫລັກຖານວິທະຍາສາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຫາກບໍ່ພຽງພໍ, ສະມາຊິກໜຶ່ງອາດຮັບຮອງເອົາມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດແບບຊົ່ວຄາວບົນພື້ນຖານຂອງຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງ ຂໍ້ມູນທີ່ມາຈາກອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຈາກມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍສະມາຊິກອື່ນ. ໃນກໍລະນີເຊັ່ນນີ້, ສະມາຊິກຕ້ອງຄົ້ນຫາ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມທີ່ຈຳເປັນສຳລັບຈຸດປະສົງຂອງການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ພ້ອມທັງທົບທວນມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດຕາມການກຳນົດຈຸດປະສົງຂອງການປະເມີນຄວາມສ່ຽງພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ເໝາະສົມ.

8. ໃນເມື່ອສະມາຊິກມີເຫດຜົນທີ່ເຊື່ອວ່າມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດໃດໜຶ່ງທີ່ປະ ກາດໃຊ້ ແລະ ນຳໃຊ້ໂດຍສະມາຊິກອື່ນມີການຈຳກັດ ຫຼື ເປັນໄປໄດ້ໃນການຈຳກັດການສົ່ງອອກຂອງຕົນ ພ້ອມນັ້ນມາດຕະການບໍ່ໄດ້ອີງໃສ່ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນ, ຫຼື ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດັ່ງກ່າວບໍ່ມີຢູ່ ໃນກໍລະນີເຊັ່ນນີ້ ອາດມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໃດ້ອະທິບາຍເຖິງເຫດຜົນກ່ຽວກັບມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ ແລະ ຕ້ອງແມ່ນສະມາຊິກທີ່ນຳໃຊ້ມາດຕະການເຫຼົ່ານັ້ນ ເປັນຜູ້ໃຫ້ການອະທິບາຍ.

ມາດຕາ 6

ການປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບເງື່ອນໄຂພາກພື້ນ, ລວມທັງເຂດປອດພະຍາດ

ຫຼື ສັດຕູພືດ ແລະ ເຂດຂອງການລະບາດໃນລະດັບຕໍ່າຂອງພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດ

1. ສະມາຊິກຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດຂອງຕົນສາມາດນຳໃຊ້ກັບຄຸນລັກສະນະສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດຂອງພື້ນທີ່-ທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນຂອງປະເທດ, ຫຼື ທັງ ໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນຂອງຫຼາຍໆປະເທດ-ຈາກທີ່ມາ ແລະ ເຖິງຈຸດໝາຍປາຍທາງຂອງຜະລິດຕະພັນ. ໃນ ການປະເມີນຄຸນລັກສະນະສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດຂອງພາກພື້ນ, ສະມາຊິກ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດ ໃນນັ້ນແມ່ນລະດັບການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ຫຼື ສັດຕູພືດໃດໜຶ່ງ, ແຜນງານກຳຈັດ ຫຼື ການຄວບຄຸມທີ່ມີຢູ່, ພ້ອມທັງມາດຖານ ຫຼື ຄູ່ມືແນະນຳທີ່ເໝາະສົມທີ່ອາດສ້າງຂຶ້ນໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

2. ສະມາຊິກຕ້ອງມີການຮັບຮູ້ ໂດຍສະເພາະແມ່ນແນວຄິດກ່ຽວກັບເຂດທີ່ປອດພະຍາດ ຫຼື ສັດຕູພືດ

³ ເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງວັກ 6 ມາດຕາ 5, ມາດຕະການໜຶ່ງຈະບໍ່ເປັນການຈຳກັດຕໍ່ການຄ້າເກີນກວ່າຄວາມຕ້ອງການ, ເວັ້ນເສຍແຕ່ມີອີກມາດຕະການໜຶ່ງທີ່ສາມາດບັນລຸລະດັບເໝາະສົມຂອງການປົກປ້ອງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ ໂດຍມີການຄຳນຶງເຖິງຄວາມເປັນໄປໄດ້ດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ເສດຖະກິດທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ຈຳກັດການຄ້າທີ່ໜ້ອຍກວ່າຢ່າງຊັດເຈນ.

ແລະ ເຂດຂອງການລະບາດຕໍ່າຂອງສັດຕູພຶດ ຫຼື ພະຍາດ. ການກຳນົດເຂດດັ່ງກ່າວຄວນອີງໃສ່ປັດໃຈຕ່າງໆເຊັ່ນ: ມູມິສາດ, ລະບົບນິເວດ, ການເຜົ່າລະວັງທາງລະບາດວິທະຍາ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການຄວບຄຸມສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພຶດ.

3. ສະມາຊິກສິ່ງອອກທີ່ກ່າວອ້າງວ່າພື້ນທີ່ພາຍໃນອານາເຂດຂອງຕົນເປັນເຂດປອດພະຍາດ ຫຼື ສັດ ຕູພຶດ ຫຼື ເປັນເຂດລະບາດຕໍ່າຂອງພະຍາດ ຫຼື ສັດຕູພຶດ ຕ້ອງສະໜອງຫຼັກຖານທີ່ຈຳເປັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອສະແດງເຈດຈຳນົງຕໍ່ ສະມາຊິກນຳເຂົ້າກ່ຽວກັບເຂດປອດສັດຕູພຶດ ຫຼື ພະຍາດ ຫຼື ເຂດລະບາດຕໍ່າຂອງສັດຕູພຶດ ຫຼື ພະຍາດວ່າມີຢູ່ແທ້ ຫຼື ອາດຍັງເຫຼືອຢູ່ຕາມລຳດັບ. ເພື່ອຈຸດປະສົງນີ້, ການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນທີ່ເໝາະສົມຕາມ ການສະເໜີຂອງສະມາຊິກນຳເຂົ້າຕ້ອງໄດ້ຮັບການຕອບສະໜອງເພື່ອດຳເນີນການກວດກາ, ການທົດສອບ ແລະ ດຳ ເນີນຂັ້ນຕອນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 7

ຄວາມໂປ່ງໃສ

ສະມາຊິກຕ້ອງແຈ້ງກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພຶດ ແລະ ຕ້ອງ ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພຶດ ຕາມບົດບັນຍັດຂອງເອກະ ສານຄັດຕິດ ຂ.

ມາດຕາ 8

ຂັ້ນຕອນການຄວບຄຸມ, ການກວດກາ ແລະ ການອະນຸມັດ

ສະມາຊິກຕ້ອງປະຕິບັດຕາມບົດບັນຍັດຂອງເອກະສານຄັດຕິດ ຄໍ ໃນການດຳເນີນຂັ້ນຕອນການຄວບຄຸມ, ການກວດກາ ແລະ ການອະນຸມັດ, ລວມທັງລະບົບຂອງຊາດສຳລັບການອະນຸມັດການນຳໃຊ້ທາດເຜີ້ມ ຫຼື ສຳລັບ ການກຳນົດລະດັບຍອມຮັບຂອງການປົນເປື້ອນໃນອາຫານ, ເຄື່ອງດື່ມ ຫຼື ອາຫານສັດ, ແລະ ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນຈະຖືວ່າຂັ້ນ ຕອນຂອງເຂົາເຈົ້າບໍ່ສອດຄ່ອງກັບບົດບັນຍັດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 9

ການຊ່ວຍເຫລືອດ້ານເຕັກນິກ

1. ສະມາຊິກຕົກລົງອຳນວຍຄວາມສະດວກແກ່ການສະໜອງການຊ່ວຍເຫລືອດ້ານເຕັກນິກແກ່ສະມາ ຊິກອື່ນໆ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນປະເທດສະມາຊິກກຳລັງພັດທະນາ, ທັງແບບສອງຝ່າຍ ຫຼື ຜ່ານອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ເໝາະສົມ. ການຊ່ວຍເຫຼືອນັ້ນສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຂົງເຂດຕ່າງໆ ໃນນັ້ນແມ່ນຂົງເຂດຂະບວນການເຕັກໂນໂລຊີ, ການ ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ລວມທັງການສ້າງຕັ້ງອົງການບໍລິຫານແຫ່ງຊາດ ແລະ ອາດດຳເນີນໃນຮູບແບບໃຫ້ ຄຳແນະນຳ; ເງິນກູ້ຢືມ, ການບໍລິຈາກ ແລະ ຫິນ ຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ, ລວມທັງເພື່ອຈຸດປະສົງການສະແຫວງຫາຄວາມຊຳ-

ນານ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ອຸປະ ກອນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ປະເທດດັ່ງກ່າວບັບຕົວເຂົ້າ ແລະ ປະຕິບັດຕາມມາດຕະການ- ສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂາ ນາໄມພືດ ທີ່ຈຳເປັນໃນການບັນລຸລະດັບເໝາະສົມຂອງການປົກປ້ອງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂາ ນາໄມພືດໃນຕະຫຼາດສິ່ງອອກຂອງພວກເຂົາ.

2. ໃນກໍລະນີທີ່ການລົງທຶນຂະໜາດໃຫຍ່ມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອເຮັດໃຫ້ສະມາຊິກສິ່ງອອກທີ່ເປັນປະ ເທດກຳລັງພັດທະນາສາມາດປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດຂອງປະເທດສະ ມາຊິກນຳເຂົ້າ, ປະເທດສະມາຊິກນຳເຂົ້ານີ້ຕ້ອງພິຈາລະນາໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກເຮັດໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກກຳລັງພັດທະ- ນາສາມາດຮັກສາ ແລະ ຂະຫຍາຍໂອກາດໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຂອງ ພວກເຂົາສຳລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 10

ການປະຕິບັດແບບພິເສດ ແລະ ແຕກຕ່າງ

1. ໃນການກະກຽມ ແລະ ນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ, ສະມາຊິກຕ້ອງຄຳນຶງ ເຖິງຄວາມຕ້ອງການພິເສດຂອງປະເທດສະມາຊິກກຳລັງພັດທະນາ, ແລະ ໂດຍສະເພາະປະເທດສະ ມາຊິກດ້ອຍພັດທະນາ.

2. ໃນກໍລະນີທີ່ລະດັບເໝາະສົມຂອງການປົກປ້ອງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດອະນຸຍາດໃຫ້ມີ ໄລຍະເວລາ ໃນການນຳໃຊ້ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດໃໝ່, ໄລຍະເວລາທີ່ ຍາວນານ ກວ່າໃນການ ປະຕິບັດຕາມມາດຕະການໃໝ່ນັ້ນຄວນກຳນົດໄວ້ສຳລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນຜົນປະໂຫຍດ ຂອງປະເທດສະມາຊິກກຳລັງພັດທະນາ ເພື່ອຮັກສາໂອກາດສຳລັບການສິ່ງ ອອກຂອງເຂົາເຈົ້າ.

3. ໂດຍແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກກຳລັງພັດທະນາສາມາດປະຕິບັດຕາມບົດບັນຍັດຂອງສັນ ຍາສະບັບນີ້, ຄະນະກຳມະການສາມາດໃຫ້ການຍົກເວັ້ນສະເພາະ ຫຼື ການຍົກເວັ້ນດ້ານເວລາທີ່ມີຂີດຈຳກັດໃນທັງໝົດ ຫຼື ໃ- ນບາງສ່ວນຂອງພັນທະພາຍໃຕ້ສັນຍາສະບັບນີ້ ແກ່ປະເທດສະມາຊິກກຳລັງພັດທະນາຕາມການຮ້ອງຂໍຂອງເຂົາເຈົ້າ, ໂດຍພິຈາລະນາເຖິງຄວາມຕ້ອງການດ້ານການເງິນ, ການຄ້າ ແລະ ການພັດທະນາຂອງເຂົາເຈົ້າ.

4. ສະມາຊິກຄວນສະໜັບສະໜູນ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກແກ່ປະເທດສະມາຊິກກຳລັງພັດທະນາເພື່ອໃຫ້ ການເຂົ້າຮ່ວມອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງຫ້າວຫັນ.

ມາດຕາ 11

ການປົກສາຫາລື ແລະ ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

1. ບົດບັນຍັດຂອງມາດຕາ XXII ແລະ XXIII ຂອງສັນຍາ GATT 1994 ທີ່ໄດ້ຮັບການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ - ນຳໃຊ້ໃນບົດຄວາມເຂົ້າໃຈການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງຕ້ອງຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອການປຶກສາຫາລື ແລະ ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງພາຍໃຕ້ສັນຍາສະບັບນີ້, ເວັ້ນເສຍແຕ່ສັນຍາສະບັບນີ້ກຳນົດສະເພາະຕ່າງຫາກ.
2. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງພາຍໃຕ້ສັນຍາສະບັບນີ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນຫາວິທະຍາສາດ ຫຼື ເຕັກນິກ, ໜ່ວຍສະເພາະກົດຄວນ- ຂໍຄຳແນະນຳຈາກຊຽວຊານທີ່ຖືກຄັດເລືອກໂດຍໜ່ວຍສະເພາະກົດເອງທີ່ຜ່ານການປຶກສາຫາລື ກັບຄູ່ຄວາມຂອງຂໍ້ຂັດແຍ່ງ. ທ້າຍສຸດ, ໜ່ວຍສະເພາະກົດອາດຈັດຕັ້ງກຸ່ມຊຽວຊານປຶກສາດ້ານເຕັກນິກ ຂຶ້ນເມື່ອເຫັນວ່າເໝາະສົມ, ຫຼື ປຶກສາກັບອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕາມການສະເໜີຂອງຄູ່ຄວາມ ໃດໜຶ່ງໃນຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ຫຼື ໂດຍການລິເລີ່ມຂອງໜ່ວຍສະເພາະກົດເອງ.
3. ບໍ່ມີບົດບັນຍັດໃດໃນສັນຍາສະບັບນີ້ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ສະມາຊິກເສຍສິດທິພາຍໃຕ້ສັນຍາສາກົນອື່ນໆ, ລວມທັງສິດທິໃນການນຳໃຊ້ສຳນັກງານ ຫຼື ກົນໄກການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ດີຂອງອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ອື່ນ ຫຼື ກົນໄກທີ່ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນພາຍໃຕ້ສັນຍາສາກົນໃດໜຶ່ງ.

ມາດຕາ 12

ການບໍລິຫານ

1. ຄະນະກຳມະການມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດໃນນີ້ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນເພື່ອສະໜອງ ເວທີເປັນປະຈຳແກ່ການປຶກສາຫາລື. ຄະນະກຳມະການຈະຕ້ອງປະຕິບັດໜ້າທີ່ຈຳເປັນເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດບົດບັນຍັດ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍຈຸດປະສົງຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ ໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບວຽກງານການເຊື່ອມສານເປັນເອກະພາບ. ກົນໄກການຕັດສິນຂອງຄະນະກຳມະການຕ້ອງຕັດສິນໂດຍສຽງເປັນເອກະ ສັນກັນ.
2. ຄະນະກຳມະການຕ້ອງສະໜັບສະໜູນ ແລະ ໃຫ້ຄວາມສະດວກແກ່ການປຶກສາຫາລື ຫຼື ການເຈ ລະຈາແບບອັດທະຍາໄສຂອງສະມາຊິກກ່ຽວກັບປະເດັນໃດໜຶ່ງດ້ານສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ. ຄະນະກຳມະການຕ້ອງສະໜັບສະໜູນທຸກສະມາຊິກໃຫ້ນຳໃຊ້ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີ ຂອງສາກົນ ແລະ ດ້ວຍເຫດນີ້ຕ້ອງໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການປຶກສາ ແລະ ການສຶກສາດ້ານເຕັກນິກ ໂດຍແນໃສ່ເພີ່ມທະວີການປະສານງານ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງລະບົບສາກົນ ແລະ ແຫ່ງຊາດ, ພ້ອມທັງວົງເຕັ້ນເພື່ອການອະນຸມັດການໃຊ້ທາດເພີ່ມໃນອາຫານ ຫຼື ເພື່ອການກຳນົດລະດັບອະນຸຍາດຂອງ ການປົນເປື້ອນໃນອາຫານ , ເຄື່ອງດື່ມ ຫຼື ອາຫານສັດ.
3. ຄະນະກຳມະການຕ້ອງຮັກສາການພົວພັນຢ່າງໃກ້ຊິດກັບອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນໃນວຽກງານການປົກປ້ອງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ, ໂດຍສະເພາະ ກັບຄະນະກຳມະການກົດລະຫັດອາຫານສາກົນ, ອົງການສຸຂະພາບສັດໂລກ (OIE), ແລະ ກອງເລຂາສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນພືດສາກົນແນໃສ່ຮີບ

ໂຮມເອົາຄຳແນະນຳດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ວິທະຍາສາດທີ່ດີເລີດເຂົ້າໃນການບໍລິຫານສັນຍາສະບັບນີ້ ແລະ ແນໃສ່-
ຫຼີກລ່ຽງຄວາມພະຍາຍາມທີ່ຊ້ຳຊ້ອນ ແລະ ບໍ່ຈຳເປັນ.

4. ຄະນະກຳມະການຕ້ອງສ້າງລະບຽບການເພື່ອຕິດຕາມຂະບວນການເຊື່ອມສານເປັນເອກະພາບໃນລະດັບສາກົນ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດຕະຖານ, ຄຸ້ມຄອງແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນ. ເພື່ອຈຸດປະສົງນີ້, ໂດຍຮ່ວມກັບອົງການ-
ຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄະນະກຳມະການຄວນສ້າງບັນຊີລາຍການມາດຕະຖານ, ຄຸ້ມຄອງແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີ
ທີ່ພົວພັນກັບມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດທີ່ຄະນະກຳມະ ການກຳນົດວ່າຈະມີຜົນກະທົບທີ່
ສຳຄັນຕໍ່ການຄ້າ. ບັນຊີລາຍການຄວນປະກອບດ້ວຍເຄື່ອງໝາຍທີ່ໝາຍ ໂດຍສະມາຊິກວ່າມາດຕະຖານ, ຄຸ້ມ
ແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນໃດທີ່ພວກເຂົານຳໃຊ້ເປັນເງື່ອນໄຂສຳລັບການນຳເຂົ້າ ຫຼື ບົນພື້ນຖານທີ່ວ່າສິນຄ້ານຳ
ເຂົ້າສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານເຫຼົ່ານັ້ນແມ່ນສາ ມາດນຳເຂົ້າຕະຫຼາດຂອງພວກເຂົາໄດ້ເລີຍ.

ໃນກໍລະນີທີ່ສະມາຊິກບໍ່ນຳໃຊ້ມາດຕະຖານ, ຄຸ້ມຄອງແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນເປັນເງື່ອນໄຂສຳລັບການນຳເຂົ້າ,
ສະມາຊິກຄວນຊີ້ແຈງເຫດຜົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໂດຍ ສະເພາະໃນຂົງເຂດທີ່ເຂົາເຈົ້າຖືວ່າມາດຕະຖານນັ້ນ-
ບໍ່ເຂັ້ມງວດພໍທີ່ຈະມີລະດັບເໝາະສົມຂອງການປົກ ປ້ອງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ. ຖ້າຫາກສະມາຊິກມີ
ການປ່ຽນຈຸດຢືນມານຳໃຊ້ມາດຕະຖານ, ຄຸ້ມຄອງແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີເປັນເງື່ອນໄຂສຳລັບການນຳເຂົ້າ, ສະມາຊິກຄວນ-
ອະທິບາຍເຖິງການປ່ຽນແປງຂອງຕົນ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ກອງເລຂາ ລວມທັງອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເວັ້ນ
ເສຍແຕ່ແຈ້ງການ ແລະ ການໃຫ້ຄຳອະທິບາຍ ດັ່ງກ່າວໄດ້ປະ ຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນຂອງເອກະສານຄັດຕິດ ຂ.

5. ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງການຊ້ຳຊ້ອນທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ, ຄະນະກຳມະການອາດຕັດສິນນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທີ່ສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍ ຂັ້ນຕອນ-
ທີ່ມີຢູ່ພາຍໃຕ້ການດຳເນີນງານຂອງອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕາມທີ່ເໝາະສົມ, ໂດຍສະ
ເພາະແມ່ນສຳລັບການແຈ້ງການ.

6. ບົນພື້ນຖານຂອງຄວາມຄິດລິເລີ່ມຈາກໃນສະມາຊິກໜຶ່ງ, ໂດຍຜ່ານຊ່ອງທາງທີ່ເໝາະສົມ, ຄະນະ ກຳມະກາ-
ນອາດເຊື່ອເຊີນອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ອົງການຍ່ອຍຂອງພວກເຂົາເພື່ອກວດສອບ ບັນ-
ຫາສະເພາະທີ່ກ່ຽວກັບມາດຕະຖານ, ຄຸ້ມຄອງແນະນຳ, ຂໍ້ສະເໜີ, ລວມທັງພື້ນຖານສຳລັບຄຳອະທິບາຍ ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່
ນຳໃຊ້ມາດຕະຖານສາກົນດັ່ງທີ່ກຳນົດໃນວັກ 4.

7. ຄະນະກຳມະການຕ້ອງທົບທວນການດຳເນີນງານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ ຫຼັງຈາກ 3
ປີຈາກມື້ທີ່ສັນຍາຂອງອົງການຄ້າໂລກມີຜົນບັງໃຊ້ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນແມ່ນຂຶ້ນກັບຄວາມຮຽກ ຮ້ອງຕ້ອງການ.
ຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ຄະນະກຳມະການອາດຈະສະເໜີໃຫ້ສະລວມພາການຄ້າດ້ານ ສິນຄ້າເພື່ອແກ້ໄຂເນື້ອໃນຂອງ
ສັນຍາສະບັບນີ້ໂດຍອີງຕາມປະສົບການທີ່ໄດ້ມາຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ມາດຕາ 13
ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ສະມາຊິກມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຢ່າງເຕັມສ່ວນພາຍໃຕ້ສັນຍາສະບັບນີ້ໃນການປະຕິບັດຕາມຜົນ
ທະຫັງໝົດທີ່ໄດ້ວາງອອກໃນສັນຍາສະບັບນີ້. ສະມາຊິກຕ້ອງກຳນົດ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການ ແລະ ກິນ-
ໄກທີ່ມີຜົນດີໃນການສະໜັບສະໜູນການປະຕິບັດຕາມບົດບັນຍັດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ໂດຍບໍ່ສະເພາະແຕ່ອົງການຈັດ
ຕັ້ງຂັ້ນສູນກາງ. ສະມາຊິກຕ້ອງໃຊ້ມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມທີ່ມີຢູ່ເພື່ອຮັບປະກັນ ວ່າອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ,
ລວມທັງອົງການພາກພື້ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນອານາເຂດຂອງສະມາຊິກໃຫ້ ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້.
ນອກນີ້, ສະມາຊິກຈະບໍ່ໃຊ້ມາດຕະການທີ່ມີຜົນກະທົບໂດຍ ກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມໃນການຮຽກຮ້ອງ ຫຼື
ສະໜັບສະໜູນອົງການພາກພື້ນ ຫຼື ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນເຫຼົ່ານັ້ນໃຫ້ປະຕິ
ບັດໜ້າທີ່ໄປໃນທາງທີ່ຂັດກັບຂໍ້ກຳນົດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້. ສະມາຊິກຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າພວກເຂົານຳໃຊ້ການ-
ບໍລິການຂອງອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານໃນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດ
ພຽງແຕ່ກໍລະນີທີ່ອົງການຈັດຕັ້ງເຫຼົ່ານັ້ນ ປະຕິບັດຕາມບົດບັນຍັດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ເທົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 14

ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ປະເທດສະມາຊິກດ້ອຍພັດທະນາສາມາດແກ່ຍາວການນຳໃຊ້ບົດບັນຍັດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ເປັນ
ໄລຍະເວລາຫ້າປີຫຼັງຈາກວັນທີ່ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຂອງສັນຍາອົງການການຄ້າໂລກກ່ຽວກັບມາດຕະການສຸ ຂານາໄມ
ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດຂອງເຂົາເຈົ້າທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການນຳເຂົ້າ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນນຳເຂົ້າ. ປະ
ເທດສະມາຊິກກຳລັງພັດທະນາອື່ນໆ, ນອກຈາກວັກ 8 ຂອງມາດຕາ 5 ແລະ 7 ອາດແກ່ຍາວການນຳ
ໃຊ້ບົດບັນຍັດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້ ເປັນໄລຍະເວລາ 2 ປີ, ເລີ່ມຈາກວັນທີ່ສັນຍາຂອງອົງການການຄ້າ ໂລກມີຜົນ
ບັງຄັບໃຊ້ເປັນຕົ້ນໄປ ສຳລັບມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມຜິດທີ່ມີຢູ່ ແລະ ມີຜົນ ກະທົບຕໍ່ການນຳເຂົ້າ
ຫຼື ຜະລິດຕະພັນນຳເຂົ້າ, ເນື່ອງຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດັ່ງກ່າວຖືກຈຳກັດໂດຍ ການຂາດແຄນຄວາມຊຳນານ,
ໂຄງສ້າງພື້ນຖານດ້ານເຕັກນິກ ຫຼື ຊັບພະຍາກອນ.

ເອກະສານຄັດຕິດ ກ

ນິຍາມຄຳສັບ⁴

1. ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດໝາຍເຖິງທຸກມາດຕະການທີ່ນຳໃຊ້:
 - (ກ) ເພື່ອປົກປ້ອງຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງສັດ ຫຼື ພືດ ພາຍໃນອານາເຂດຂອງສະມາຊິກຈາກຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການເຂົ້າມາ, ກໍ່ຕົວ ຫຼື ແຜ່ລະບາດຂອງສັດຕູພືດ, ພະຍາດ, ອົງຄະທາດ ທີ່ມີພະຍາດ ຫຼື ອົງຄະທາດທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດພະຍາດ;
 - (ຂ) ເພື່ອປົກປ້ອງຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງຄົນ ຫຼື ສັດ ພາຍໃນອານາເຂດຂອງສະມາຊິກຈາກຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຈາກທາດເພີ່ມ, ການປົນເປື້ອນ, ພືດເປື້ອ ຫຼື ອົງຄະທາດທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດພະຍາດໃນ ອາຫານ, ເຄື່ອງດື່ມ ຫຼື ອາຫານສັດ;

⁴ ເພື່ອຈຸດປະສົງຂອງການນິຍາມຄຳສັບເຫຼົ່ານີ້, “ສັດ” ລວມທັງປາ ແລະ ສັດປ່ານາໆພັນ; “ພືດ” ລວມທັງປ່າໄມ້ ແລະ ພືດພັນໃນປ່າ; “ສັດຕູພືດ” ລວມທັງຫຍ້າ; ແລະ “ການປົນເປື້ອນ” ລວມທັງສານຕົກຄ້າງຈາກຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາປົວສັດ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອອື່ນໆ.

- (ຄ) ເພື່ອປົກປ້ອງຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບຂອງຄົນພາຍໃນອານາເຂດຂອງສະມາຊິກຈາກຄວາມສ່ຽງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກເຊື້ອພະຍາດທີ່ມີຢູ່ໃນສັດ, ພືດ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນທີ່ມາຈາກສັດ ແລະ ພືດດັ່ງກ່າວ ຫຼື ຈາກການເຂົ້າມາ, ກໍ່ຕົວ ຫຼື ແຜ່ລະບາດຂອງສັດຕູພືດ; ຫຼື
- (ງ) ເພື່ອປ້ອງກັນ ຫຼື ຈຳກັດຄວາມເສຍຫາຍອື່ນໆ ພາຍໃນອານາເຂດຂອງສະມາຊິກຈາກການເຂົ້າ ມາ, ກໍ່ຕົວ ຫຼື ແຜ່ລະບາດຂອງສັດຕູພືດ.

ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດກວມເອົາທຸກກົດໝາຍ, ດຳລັດ, ລະບຽບການ, ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ລວມທັງມາດຖານສຳລັບຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ, ຂະບວນການ ແລະ ວິທີການຜະລິດ; ຂັ້ນຕອນຂອງການທົດສອບ, ການກວດກາ, ການຍັ້ງຢືນ ແລະ ການອະນຸມັດ; ການບຳບັດການກັກກັນ ລວມທັງເງື່ອນໄຂທີ່ກ່ຽວຂ້ອງພົວພັນເຖິງການຂົນສົ່ງສັດ ຫຼື ພືດ, ຫຼື ເຄື່ອງມື ທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການມີຊີວິດຢູ່ລອດຂອງສັດໃນໄລຍະຂົນສົ່ງ; ຂັ້ນຕອນກ່ຽວກັບວິທີດ້ານສະຖິຕິທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຂັ້ນຕອນການເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ວິທີການຂອງການປະເມີນຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ການຕິດສະຫຼາກທີ່ ພົວພັນໂດຍກົງກັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ;

2. ການເຊື່ອມສານເປັນເອກະພາບ - ການສ້າງ, ການຮັບຮູ້ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການ ສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດອັນດຽວກັນ ຮ່ວມກັບສະມາຊິກອື່ນໆທີ່ແຕກຕ່າງກັນ;

3. ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນ.

- (ກ) ສຳລັບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີທີ່ກຳນົດຂຶ້ນໂດຍຄະນະກຳມະການກົດລະຫັດອາຫານສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທາດເພີ່ມໃສ່ອາຫານ, ຢາປົວສັດ ແລະ ສານຕົກຄ້າງຂອງຢາປາບສັດຕູພືດ, ການປົນເປື້ອນ, ວິທີການວິໃຈ ແລະ ການເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ກົດລະຫັດ ແລະ ຄູ່ມືແນະນຳຂອງການປະຕິບັດດ້ານອະນາໄມ;
- (ຂ) ສຳລັບສຸຂະພາບສັດ ແລະ ພະຍາດສັດ, ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ ພາຍໃຕ້ການອຸປະຖຳຂອງອົງການສຸຂະພາບສັດໂລກ;
- (ຄ) ສຳລັບສຸຂະພາບຂອງພືດ, ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນ ທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນພາຍໃຕ້ການອຸປະຖຳຂອງກອງເລຂາສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນພືດໃນການຮ່ວມ ມືກັບການປະຕິບັດງານຂອງອົງການຈັດຕັ້ງພາກພື້ນ ທີ່ດຳເນີນງານພາຍໃຕ້ໂຄງລະບົບຂອງສິນທິ ສັນຍາການປ້ອງກັນພືດສາກົນ; ແລະ
- (ງ) ສຳລັບຂົງເຂດທີ່ບໍ່ກວມເອົາໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງຂ້າງເທິງນີ້, ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີທີ່ເໝາະສົມທີ່ໄດ້ປະກາດໃຊ້ໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ເປີດກວ້າງໃນການຮັບເອົາທຸກສະມາຊິກ ແລະ ຖືກລະບຸໂດຍຄະນະກຳມະການ.

4. *ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ* - ການຕີລາຄາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການເຂົ້າມາ, ກໍ່ຕົວ ຫຼື ແຜ່ລະບາດ ຂອງສັດຕູ ພືດ ຫຼື ພະຍາດພາຍໃນອານາເຂດຂອງສະມາຊິກນໍາເຂົ້າ ໂດຍອີງຕາມມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມ ພືດທີ່ອາດຖືກນໍາໃຊ້, ແລະ ພົວພັນກັບຜົນສະທ້ອນດ້ານຊີວະວິທະຍາ ແລະ ເສດຖະ ກິດທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້; ຫຼື ການຕີລາຄາຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນຜົນຮ້າຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ ຫຼື ສັດທີ່ເກີດຈາກທາດເພີ້ມ, ການປົນເປື້ອນ, ພືດ ເປື້ອ ຫຼື ອົງຄະທາດທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດພະຍາດທີ່ມີໃນອາຫານ, ເຄື່ອງດື່ມ ຫຼື ອາຫານສັດ.

5. *ລະດັບເຫມາະສົມຂອງການປົກປ້ອງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ* - ລະດັບການປົກປ້ອງທີ່ຖືວ່າເຫມາະ ສົມໂດຍສະມາຊິກດ້ວຍການກຳນົດມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດເພື່ອປົກ ປ້ອງຊີວິດ ຫຼື ສຸຂະພາບ ຂອງຄົນ, ສັດ ຫຼື ພືດພາຍໃນອານາເຂດຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ຫມາຍໝາດ: ຫຼາຍໆສະມາຊິກຍັງໄດ້ອີງໃສ່ແນວຄິດນີ້ເປັນ “ລະດັບທີ່ຍອມຮັບໄດ້ຂອງຄວາມສ່ຽງ”.

6. *ເຂດປອດສັດຕູພືດ ຫຼື ພະຍາດ* - ເຂດໃນທຸກສ່ວນຂອງປະເທດ, ສ່ວນໜຶ່ງຂອງປະເທດ ຫຼື ໃນທຸກສ່ວນ ຫຼື ບາງສ່ວນຂອງຫຼາຍໆປະເທດ, ໂດຍໄດ້ຖືກກຳນົດໂດຍອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີຄວາມຊ່ຽວຊານ, ຊຶ່ງສັດຕູພືດ ຫຼື ພະຍາດໃດໜຶ່ງບໍ່ປະກົດມີ.

ຫມາຍໝາດ: ເຂດປອດສັດຕູພືດ ຫຼື ພະຍາດອາດລ້ອມຮອບ, ຫຼື ຖືກລ້ອມຮອບດ້ວຍ, ຫຼື ຕິດກັບເຂດ - ທີ່ ນອນພາຍໃນສ່ວນໜຶ່ງຂອງປະເທດ ຫຼື ໃນພາກພື້ນທາງພູມິສາດ ຊຶ່ງລວມເອົາສ່ວນໜຶ່ງ ຫຼື ທຸກສ່ວນຂອງຫຼາຍໆປະ ເທດ - ຊຶ່ງສັດຕູພືດ ຫຼື ພະຍາດໃດໜຶ່ງທີ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນເຖິງການເກີດມີ ແຕ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ມາດຕະການຄວບຄຸມ ຂອງພາກພື້ນ ເຊັ່ນ: ການສ້າງເຂດປົກປ້ອງ, ເຝົ້າລະວັງ ແລະ ເຂດກຳລັງຫຼຸດ ຜ່ອນ ຊຶ່ງຈຳກັດຂອບເຂດ ຫຼື ກຳຈັດ ສັດຕູພືດ ຫຼື ພະຍາດທີ່ເປັນບັນຫາ.

7. *ເຂດລະບາດບໍ່ຫຼາຍຂອງສັດຕູພືດ ຫຼື ພະຍາດ*-ເຂດ ທີ່ທຸກສ່ວນຂອງປະເທດ, ສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງປະເທດ, ຫຼື ທຸກສ່ວນ ຫຼື ບາງສ່ວນຂອງຫຼາຍໆປະເທດ, ໂດຍໄດ້ຖືກກຳນົດໂດຍອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີຄວາມຊ່ຽວຊານຊຶ່ງສັດຕູ ພືດ ຫຼື ພະຍາດໃດໜຶ່ງເກີດຂຶ້ນໃນລະດັບຕໍ່າ ແລະ ຕ້ອງດຳເນີນ ມາດຕະການເຝົ້າລະວັງ, ຄວບຄຸມ ຫຼື ກຳຈັດຢ່າງມີ ປະສິດທິຜົນ.

ເອກະສານຄັດຕິດ ຂ

ຄວາມໂປ່ງໃສຂອງລະບຽບການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ

ການປະກາດໃຊ້ລະບຽບການ

1. ສະມາຊິກຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າທຸກລະບຽບການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພີ⁵ ທີ່ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ-ນັ້ນຖືກເຜີຍແຜ່ທັນທີເພື່ອເຮັດໃຫ້ສະມາຊິກຜູ້ສິນໃຈ ຄຸ້ນເຄີຍກັບລະບຽບການດັ່ງກ່າວ.

2. ຍົກເວັ້ນໃນກໍລະນີສຸກເສີນ, ສະມາຊິກຕ້ອງໃຫ້ມີຊ່ວງເວລາທີ່ເໝາະສົມໃນການເຜີຍແຜ່ລະບຽບການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພີດ ກ່ອນທີ່ຈະມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ເພື່ອແນໃສ່ໃຫ້ເວລາແກ່ຜູ້ຜະລິດຂອງສະມາຊິກສິ່ງອອກ, ແລະ ໂດຍສະເພາະໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກກຳລັງພັດທະນາປັບປຸງຜະ ລິດຕະພັນ ແລະ ວິທີການການຜະລິດຂອງເຂົາເຈົ້າໃຫ້ສອດຄ່ອງຕາມເງື່ອນໄຂຂອງສະມາຊິກຜູ້ນຳເຂົ້າ.

ຈຸດສອບຖາມ

3. ແຕ່ລະສະມາຊິກຕ້ອງຮັບປະກັນໃຫ້ມີໜຶ່ງຈຸດສອບຖາມທີ່ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບການສະໜອງຄຳຕອບຕໍ່ທຸກໆຄຳຖາມທີ່ສົມເຫດສົມຜົນຈາກບັນດາສະມາຊິກທີ່ມີຄວາມສິນໃຈລວມທັງການສະໜອງເອ ກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລາຍລະອຽດມີດັ່ງນີ້:

- (ກ) ທຸກລະບຽບການດ້ານສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພີດໃດໜຶ່ງທີ່ຖືກຮັບຮອງ ຫຼື ສະເໜີພາຍໃນອານາເຂດຂອງພວກເຂົາ.
- (ຂ) ທຸກຂັ້ນຕອນການຄວບຄຸມ ແລະ ການກວດກາ, ການຜະລິດ ແລະ ການບຳບັດການກັກກັນ, ຂີດຍອມຮັບຂອງສານຕົກຄ້າງ ແລະ ຂັ້ນຕອນຂອງການອະນຸມັດທາດເພີ່ມໃສ່ອາຫານ, ທີ່ຖືກປະຕິບັດໃນອານາເຂດຂອງພວກເຂົາ.
- (ຄ) ຂັ້ນຕອນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ, ປັດໃຈໃນການພິຈາລະນາ ຕະຫຼອດເຖິງການກຳນົດລະດັບເໝາະສົມຂອງການປົກປ້ອງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພີດ ;
- (ງ) ການເປັນສະມາຊິກ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສະມາຊິກ ຫຼື ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງພາຍໃນອານາເຂດເຂົາເຈົ້າ, ໃນລະບົບອົງການຈັດຕັ້ງສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພີດຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ລວມທັງສັນຍາ ແລະ ນະໂຍບາຍສອງຝ່າຍ ແລະ ຫຼາຍຝ່າຍ ພາຍໃນຂອບເຂດຂອງສັນຍາສະບັບນີ້, ແລະ ຂໍ້ຄວາມຂອງສັນຍາ ແລະ ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວ.

4. ສະມາຊິກຕ້ອງຮັບປະກັນສຳເນົາເອກະສານ ທີ່ສະມາຊິກສິນໃຈມີການຮ້ອງຂໍນັ້ນ ພວກເຂົາຈະ ສະໜອງໃນລາຄາດຽວກັນ (ຖ້າມີ) ກັບລາຄາທີ່ປະຕິບັດກັບບຸກຄົນພາຍໃນຊາດ⁶ ຂອງສະມາຊິກທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ, ສ່ວນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສົ່ງແມ່ນຄິດໄລ່ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ.

⁵ ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພີດ ປະກອບມີ ກົດໝາຍ, ດຳລັດ ຫຼື ລະບຽບການອື່ນໆທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍທົ່ວໄປ.

ຂັ້ນຕອນສໍາລັບການແຈ້ງ

5. ໃນກໍລະນີທີ່ມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນຫາກບໍ່ມີ ຫຼື ເນື້ອໃນລະບຽບການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດທີ່ກຳລັງສະເໜີຈະສ້າງນັ້ນໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວບໍ່ຄືກັນ ກັບເນື້ອໃນຂອງມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີຂອງສາກົນ, ແລະ ຖ້າລະບຽບການດັ່ງກ່າວອາດມີຜົນ ກະທົບທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ການຄ້າຂອງສະມາຊິກອື່ນໆ, ສະມາຊິກຕ້ອງປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

- (ກ) ປະກາດແຈ້ງການໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນທັງນີ້ກໍເພື່ອໃຫ້ສະມາຊິກຜູ້ທີ່ສົນໃຈຮູ້ຈັກສາມາດຮັບຮູ້ກັບຂໍ້ສະເໜີທີ່ຈະສ້າງລະບຽບການໃໝ່ນັ້ນ;
- (ຂ) ແຈ້ງໃຫ້ສະມາຊິກອື່ນຮັບຊາບກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນລະບຽບການດັ່ງກ່າວ, ພ້ອມທັງລະບຸຈຸດປະສົງ ແລະ ເຫດຜົນຂອງລະບຽບການທີ່ໄດ້ສະເໜີ. ການແຈ້ງດັ່ງກ່າວຕ້ອງປະຕິບັດໃນ ໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນທີ່ການດັດແກ້ ແລະ ການປະກອບຄໍາເຫັນຍັງສາມາດຖືກພິຈາລະນາ.
- (ຄ) ສະໜອງສໍາເນົາລະບຽບການທີ່ກຳລັງສະເໜີຈະສ້າງຕາມການຮ້ອງຂໍຂອງສະມາຊິກອື່ນ, ແລະ ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ລະບຸພາກສ່ວນທີ່ໄດ້ມີຄວາມແຕກຈາກມາດຕະຖານ, ຄູ່ມືແນະນຳ ຫຼື ຂໍ້ສະເໜີຂອງ ສາກົນ;
- (ງ) ໂດຍບັດສະຈາກການຈຳແນກປະຕິບັດ, ອະນຸຍາດໃຫ້ມີເວລາທີ່ສົມເຫດສົມຜົນແກ່ສະມາຊິກອື່ນ ໃນການປະກອບຄໍາເຫັນເປັນລາຍລັກອັກສອນ, ການປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຄໍາເຫັນດັ່ງກ່າວຕາມການຮ້ອງຂໍ ແລະ ມີການພິຈາລະນາຄໍາເຫັນ ແລະ ຜົນຂອງການປຶກສາຫາລືດັ່ງກ່າວ.

6. ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ, ໃນເມື່ອມີບັນຫາຮີບດ່ວນໃນການປຶກສາສຸຂະພາບທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຫຼື ຄຸກຄາມຈະ ເກີດຂຶ້ນແກ່ສະມາຊິກ, ສະມາຊິກດັ່ງກ່າວສາມາດບໍ່ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນທີ່ລະບຸໃນວັກທີ 5 ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍສະບັບນີ້ທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ, ຖ້າຫາກສະມາຊິກປະຕິບັດເຊັ່ນນີ້:

- (ກ) ແຈ້ງທັນທີໃຫ້ສະມາຊິກອື່ນໆຊາບກ່ຽວກັບລະບຽບການກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທີ່ຖືກຄຸ້ມຄອງພາຍໃຕ້ລະບຽບການດັ່ງກ່າວໂດຍຜ່ານກອງເລຂາ, ໂດຍມີການລະບຸຫຍໍ້ກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ເຫດຜົນຂອງລະບຽບການນັ້ນ, ລວມທັງລັກສະນະຈຳເພາະຂອງຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຮີບດ່ວນ;
- (ຂ) ສະໜອງສໍາເນົາຂອງລະບຽບການໃຫ້ບັນດາສະມາຊິກອື່ນໆຕາມການຮ້ອງຂໍ.

⁶ ໃນເມື່ອກ່າວເຖິງ “ບຸກຄົນພາຍໃນຊາດ” ໃນສັນຍາສະບັບນີ້ ແມ່ນໝາຍເຖິງບຸກຄົນ, ບຸກຄົນທຳມະຊາດ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ຜູ້ທີ່ອາໄສ ຫຼື ຜູ້ທີ່ມີກິດຈະການດ້ານທຸລະກິດ ຫຼື ອຸດສາຫະກຳທີ່ມີປະສິດທິຜົນທີ່ແທ້ຈິງ ໃນອານາເຂດຂອງສະມາຊິກທີ່ມີເຂດພາສີທີ່ເປັນເອກະລາດໃນອົງການການຄ້າໂລກ.

(ຄ) ອະນຸຍາດໃຫ້ສະມາຊິກອື່ນເພື່ອປະກອບຄຳເຫັນເປັນລາຍລັກອັກສອນ, ປຶກສາຫາລືຄຳເຫັນດັ່ງ ກ່າວຕາມກາ-
ນຮ້ອງຂໍ ແລະ ໃຫ້ການພິຈາລະນາຄຳເຫັນ ແລະ ຜົນຂອງການສົນທະນາ.

7. ການແຈ້ງກອງເລຂາຕ້ອງເປັນພາສາອັງກິດ, ຝຣັ່ງເສດ ຫຼື ສະເປນ.

8. ປະເທດສະມາຊິກພັດທະນາແລ້ວຕ້ອງສະໜອງສຳເນົາເອກະສານ ຫຼື, ຕ້ອງສະຫຼຸບຫຍໍ້ເນື້ອໃນເອ ກະສານທີ່
ຖືກແຈ້ງເປັນພາສາອັງກິດ, ຝຣັ່ງເສດ ຫຼື ສະເປນ ໃນກໍລະນີທີ່ເອກະສານມີບໍລິມາດຫຼາຍ.

9. ກອງເລຂາຕ້ອງສົ່ງສຳເນົາຂອງແຈ້ງການທັນທີທັນໃດແກ່ທຸກສະມາຊິກ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ສາກົນທີ່ມີ
ຄວາມສົນໃຈ ແລະ ສ້າງຄວາມສົນໃຈໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດສະມາຊິກກຳລັງພັດທະນາຕໍ່ແຈ້ງການກ່ຽວກັບຜະລິດ
ຕະພັນທີ່ເປັນຜົນປະໂຫຍດສະເພາະຂອງພວກເຂົາ.

10. ສະມາຊິກຕ້ອງແຕ່ງຕັ້ງອົງການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດໃນການຮັບຜິດຊອບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂໍ້ບັນ ຍັດທີ່ກ່ຽວ
ກັບຂັ້ນຕອນຂອງການແຈ້ງຕາມວັກ 5, 6, 7 ແລະ 8 ຂອງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍສະບັບນີ້.

ບົດສະຫງວນສິດທິວ່າຍ.

11. ບໍ່ມີບົດບັນຍັດໃດໃນສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະຖືກຕີຄວາມໝາຍດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

(ກ) ຮຽກຮ້ອງການສະໜອງລາຍລະອຽດ ຫຼື ສຳເນົາຂອງຮ່າງ ຫຼື ສິ່ງພິມຂໍ້ຄວາມເປັນພາສານອກຈາກພາສາ
ຂອງສະມາຊິກ ແຕ່ຍົກເວັ້ນຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນວັກທີ 8 ຂອງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍສະບັບນີ້, ຫຼື

(ຂ) ຮຽກຮອງສະມາຊິກເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຄວາມລັບທີ່ອາດຂັດຂວາງການບັງຄັບໃຊ້ນິຕິກຳສຸຂານາໄມ ແລະ
ສຸຂານາໄມຜິດຫຼື ອາດເຮັດໃຫ້ມີການລ່າອຽງຕໍ່ຜົນປະໂຫຍດທາງການຄ້າທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍຂອງວິ
ສາຫະກຳໃດໜຶ່ງ.

ເອກະສານຄັດຕິດ ຄ

ຂັ້ນຕອນການຄວບຄຸມ, ການກວດກາ ແລະ ການອະນຸມັດ⁷

1. ສໍາລັບຂັ້ນຕອນໃດໜຶ່ງໃນການກວດສອບ ແລະ ຮັບປະກັນການປະຕິບັດຕາມມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ, ສະມາຊິກຕ້ອງແນ່ໃຈວ່າ:
 - (ກ) ຂັ້ນຕອນດັ່ງກ່າວຖືກດໍາເນີນ ແລະ ສໍາເລັດໂດຍບໍ່ມີການແກ່ຍາວເວລາທີ່ບໍ່ຈໍາເປັນ ແລະ ເອື້ອອໍາ ນວຍ ແກ່ຜະລິດຕະພັນນໍາເຂົ້າບໍ່ໜ້ອຍກວ່າຜະລິດຕະພັນພາຍໃນປະເທດທີ່ຄ້າຍຄືກັນ.
 - (ຂ) ມາດຕະຖານໄລຍະເວລາໃນການດໍາເນີນງານຂອງແຕ່ລະຂັ້ນຕອນໃຫ້ມີການເຜີຍແຜ່ ຫຼື ໄລຍະເວລາຄາດກະລ່ວງໜ້າໃນການດໍາເນີນງານຄວນມີການແຈ້ງບອກຜູ້ສະໝັກຕາມການຮ້ອງຂໍ; ໃນເມື່ອໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງ, ອົງການຮັບຜິດຊອບຈະຕ້ອງກວດສອບຄວາມຄົບຖ້ວນຂອງເອກະສານທັນທີ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ສະໝັກຮັບຊາບເຖິງຄວາມບໍ່ພຽງພໍຢ່າງຊັດເຈນ ແລະ ຮອບຄອບ; ອົງການຮັບຜິດຊອບຈະຕ້ອງສິ່ງຕໍ່ໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ກ່ຽວກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງຂັ້ນຕອນຢ່າງຊັດເຈນ ແລະ ຄົບຖ້ວນໃຫ້ແກ່ຜູ້ສະໝັກເພື່ອດໍາເນີນການແກ້ໄຂຖ້າມີຄວາມຈໍາເປັນ; ເຖິງແມ່ນວ່າການສະໝັກມີຂໍ້ບົກຜ່ອງກໍຕາມ, ອົງການຮັບຜິດຊອບກໍຕ້ອງດໍາເນີນຕາມຂັ້ນຕອນເທົ່າທີ່ຈະດໍາເນີນໄດ້ຖ້າຫາກມີການຮ້ອງຂໍຈາກຜູ້ສະໝັກ; ແລະ ຕາມການຮ້ອງຂໍ, ຜູ້ສະໝັກຕ້ອງຮັບຊາບກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນຂອງການດໍາເນີນງານວ່າເຖິງຂັ້ນໃດແລ້ວ, ໂດຍມີການອະທິບາຍຕໍ່ທຸກການຫຼ້າຊ້າ;
 - (ຄ) ຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການແມ່ນຈໍາກັດຢູ່ໃນຂອບເຂດທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບຂັ້ນຕອນການຄວບຄຸມ, ກວດກາ ແລະ ການອະນຸມັດທີ່ເໝາະສົມເທົ່ານັ້ນ ລວມທັງການອະນຸມັດໃນການນໍາໃຊ້ທາດເພີ່ມໃສ່ອາຫານ ຫຼື ການກໍານົດລະດັບຍອມຮັບສໍາລັບການປົນເປື້ອນໃນອາຫານ, ເຄື່ອງດື່ມ ຫຼື ອາຫານສັດ;
 - (ງ) ສໍາລັບຄວາມລັບຂອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນນໍາເຂົ້າທີ່ເກີດຈາກ ຫຼື ໄດ້ຮັບຈາກການຄວບຄຸມ, ກວດກາ ແລະ ການອະນຸມັດແມ່ນໄດ້ຮັບຄວາມເຄົາລົບໃນທາງທີ່ບໍ່ໂຍະຍານກວ່າການປະຕິບັດຕໍ່ຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ

⁷ ຂັ້ນຕອນການຄວບຄຸມ, ກວດກາ ແລະ ການອະນຸມັດ ລວມເອົາ ເຊັ່ນ: ຂັ້ນຕອນສໍາລັບການເກັບຕົວຢ່າງ, ການທົດສອບ ແລະ ການຍັ້ງຍືນ.

ແລະ ໃນການປະຕິບັດເຊັ່ນນີ້ຖືວ່າຜົນປະໂຫຍດດ້ານການຄ້າທີ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມກົດໝາຍແມ່ນໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ;

- (ຈ) ເງື່ອນໄຂໃດໆກໍຕາມເພື່ອການຄວບຄຸມ, ກວດກາ ແລະ ອະນຸມັດຂອງການເກັບຕົວຢ່າງສະເພາະຂອງຜະລິດຕະພັນແມ່ນໃຫ້ຈຳກັດໃນຂອບເຂດທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ເໝາະສົມເທົ່ານັ້ນ.
- (ສ) ຄ່າທຳນຽມໃດໆທີ່ວາງອອກສຳລັບຂັ້ນຕອນກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນນຳເຂົ້າແມ່ນໃຫ້ເທົ່າກັບຄ່າທຳນຽມທີ່ວາງອອກສຳລັບຜະລິດຕະພັນພາຍໃນທີ່ຄ້າຍຄື ຫຼື ຜະລິດຕະພັນທີ່ມາຈາກປະເທດສະມາຊິກອື່ນໆ ແລະ ບໍ່ຄວນສູງກວ່າຕົ້ນທຶນຕົວຈິງຂອງການບໍລິການ;
- (ຊ) ມາດຖານດຽວກັນຄວນຖືກນຳໃຊ້ໃນການຈັດວາງເຄື່ອງມືທີ່ນຳໃຊ້ ສຳລັບຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ແລະ ນຳໃຊ້ໃນການຄັດເລືອກຕົວຢ່າງສຳລັບຜະລິດຕະພັນນຳເຂົ້າ ເພື່ອໃຫ້ຄືກັນກັບການປະຕິບັດຕໍ່ຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ໂດຍແນໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ສະດວກຕໍ່ຜູ້ສະໝັກ, ຜູ້ນຳເຂົ້າ, ຜູ້ສົ່ງອອກ ຫຼື ຕົວແທນຂອງພວກເຂົາ;
- (ດ) ໃນເວລາໃດກໍຕາມ ເມື່ອຂໍ້ມູນຈຳເພາະຂອງຜະລິດຕະພັນໄດ້ຖືກປ່ຽນແປງໂດຍເກີດຈາກການຄວບຄຸມ ແລະ ກວດກາຕາມລະບຽບການທີ່ນຳໃຊ້, ຂັ້ນຕອນສຳລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ຖືກປ່ຽນແປງແມ່ນໃຫ້ຈຳກັດຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຈຳເປັນເພື່ອຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນນັ້ນສາມາດບັນລຸໄດ້ຕາມລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ແລະ
- (ຕ) ຂັ້ນຕອນທີ່ມີໄວ້ເພື່ອທົບທວນການຮ້ອງຮຽນກ່ຽວກັບການປະຕິບັດງານຂອງຂັ້ນຕອນດັ່ງກ່າວ ແລະ ເພື່ອດຳເນີນການແກ້ໄຂໃນເມື່ອມີເຫດຜົນທີ່ດີໃນການຮ້ອງຮຽນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ສະມາຊິກນຳເຂົ້າ ດຳເນີນລະບົບສຳລັບການອະນຸມັດ ການນຳໃຊ້ທາດເພີ່ມໃສ່ອາຫານ ຫຼື ສຳລັບການສ້າງລະດັບທີ່ຍອມຮັບໄດ້ສຳລັບການປົນເປື້ອນໃນອາຫານ, ເຄື່ອງດື່ມ ແລະ ອາຫານສັດທີ່ທ້າມ ຫຼື ຈຳກັດການນຳເຂົ້າຕະຫຼອດພາຍໃນ ສຳລັບການຜະລິດທີ່ຂາດການອະນຸມັດ, ສະມາຊິກນຳເຂົ້າຄວນພິຈາລະນາ ການໃຊ້ມາດຕະຖານສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນພື້ນຖານສຳລັບການດຳເນີນງານ ຈົນກວ່າການກຳນົດຂັ້ນສູດທ້າຍ.

2. ໃນເມື່ອມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດໄດ້ລະບຸເຖິງການຄວບຄຸມຢູ່ໃນລະດັບການຜະລິດ, ສະມາຊິກຂອງອານາເຂດທີ່ທຳການຜະລິດ ຕ້ອງສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ຈຳເປັນເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຄວບຄຸມດັ່ງກ່າວ ແລະ ການເຮັດວຽກຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງດັ່ງກ່າວ.

3. ບໍ່ມີບົດບັນຍັດໃດໃນສັນຍາສະບັບນີ້ ຈະຈຳກັດສະມາຊິກໃນການດຳເນີນການກວດກາທີ່ເໝາະສົມພາຍໃນອານາເຂດຂອງຕົນ.